

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1925 november 12.

302. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A háboru számlájára

Írta: dr. Rafajlovits Milos

A „Somborska Reč” emlékeztető cikke élénken foglalkoztatja a magyar kisebbséget, amely természetesen azt kívánja, hogy szűnjön meg végre az iránta megnyilvánuló bizalmatlanság és alakuljon ki a szláv többséggel való együttműködésének termékenyítő atmoszférája. Végső elemzésben ez a mi célunk is és hogy ez eddig még nem valósult meg teljesen, annak oka új államunk megalakulásának közvetlen történelmi előzményeiben lejjük.

A világháboru előtt a régi Magyarországon délvidekének szerbjei, magyarjai és németjei a legjobb egyetértésben éltek egymás mellett. Összekovácsolta őket a közösen átszenvedett hősi múlt, a vállalt folytatott évszázados véres harc a török ellen. Szerb és magyar vér összecsorgott Beograd falain és Koszovopolje homokján. Amikor elpihent a fegyverzaj és megkezdődhetett az intenzív termelés munkája, Bácska, Bánát és Baranya humuszán együtt fogták meg az eke szarvát a szerbek, magyarok és németek, együtt dolgoztak és verejtékeztek, együtt teremtették meg azt a virágzó mezőgazdaságot, amely a Bácskát a régi Magyarország éléstárává avatta.

Ezt a szerb-magyar barátságot a magyar feudális uraknak Szerbiára végzetes, de a szegény magyar néposztályok életfeltételeit is megsúlyosbító agrárpolitikája dulta fel.

Amikor aztán ennek a vészes rendszernek következményei a háboru borzalmaiban robbantak ki, a Vajdaság és Horvátország szerb népe szörnyű kálvárián ment keresztül. Felharsant a dal: „Megállj, megállj kutya Szerbia”. Féktelen agitációval a gyűlölet mérget oltották be a magyar népbe. A városok és falvak szerb intelligenciáját, sőt parasztját is a hatóságok összefogdoszták, megtörték velük a börtönöket és az aradi várat. S mikor a sötét kazamatákba vitték az ártatlanul elfogottakat, a tömeg szidalmazta, kővel dobálta és leköpdöste őket. A Szerémségben, Horvátországban és Boszniában napirenden voltak a főbelövések és akasztások. Minden szerb gyanús volt és egy denunció szó elég volt ahhoz, hogy az osztrák szoldatészka poroszlói szerb embert bitófára juttassanak. A háborus terror pszichozisa hozta magával, hogy a magyar népből senki sem emelte fel tiltakozó szavát a gyilkos atrocitások ellen. Csoda-e tehát, ha a hódító szerb népi nemzeti érzését ezek az emlékek magas hőfokra forralták?

Lélektanilag teljesen érthető, hogy az utóbbi hét év alatt a magyar kisebbség zaklatottságban, gyanúsításnak és vádaskodásnak kitéve élt és a bizalmatlanságot, amely rá nehezedik, még nem sikerült eloszlatnia. Nyugodt viszonyokra, az indulatok lehiggadására, a közállapotok konszolidációjára van szükség, hogy szerb és magyar egymásra találjon. Mi szerbek, mint a „Somborska Reč” hangsúlyozta, a magyar kisebbség politikai megbízhatóságának tanujelét nemcsak az állampolgári kötelességek hiánytalan teljesítésében, hanem a sziv együttérzésének megnyilvánulásában is keressük. Ha e tekintetben vannak is még kívánivalóink, azonban el kell ismernünk, hogy a még mindig felbukkanó atrocitások is ennek a benső konszenzusnak rovására esnek.

Mi, vajdasági szerbek azon vagyunk, hogy a magyar kisebbséggel való együttműködés harmóniáját ne zavarják meg kilengések disszonanciái. Bizunk benne, hogy a konszolidáció előrehaladásával a bizalmatlanság nyomása fokozatosan engedni fog feszültségéből és helyre fog állni

a lelkeknek az az egyensúlya, amely a háboru előtt a vajdasági szerbek, magyarok és németek testvéri megértésében érvényesült.

A magyar kisebbségnek pedig nem szabad visszariadnia a nehézségektől, dolgoznia kell a megértés szellemének diadaláért és kerülnie kell minden olyan megnyilatkozást, ami a szerb háborus szenvedésektől táplált nemzeti érzékenységet fölhorzsolhatja.

*

Dr. Rafajlovits Milos fenti cikkét szükségesnek tartjuk közölni, mint annak a jelét, hogy a vajdasági szerbség körében is komoly a szándék: elfogadni a magyarság közeledését. Rafajlovits Milos cikke a háboru számlájára írja a magyarság ellen megnyilatkozó bizalmatlanságot. Ezzel szemben le kell szögezni, hogy a háboruban történektől a jugoszláviai magyarságot semmitéle felelősség nem terheli. A magyarság minden komoly tényezője töle telhetően tiltakozott a szerbek ellen elkövetett igazságtalanságok ellen.

Hét évvel a háboru likvidálása után most már a béke munkájára kellene berendezkedni. A magyarság több ízben felajánlotta közreműködését, nyújtja baráti jobbát, meg kellene gondolni, hogy ki vállalja a felelősséget azért, hogy ezt a kínálkozó alkalmat nem igyekszik elfogadni.

Pribicsevicset három napra kizárták a parlament üléseiről

A volt közoktatásügyi miniszter heves összetűzése az elnökkel

Beogradból jelentik: A parlament szerdai ülésén folytatták a rokkanttörvény-javaslat részletes vitáját. Napirend előtt Bizala Albert dr. horvát föderalista kifogásolja, hogy az új területeken élő nyugdíjasok illetményeit még mindig koronákban számítják, aminek természetesen az a következménye, hogy ezek a nyugdíjasok rendkívül csekély nyugdíjat kapnak. Bazala szemükre veti a Radics-párti képviselőknek, hogy a mióta kormányon vannak, megfélekeztek a nyugdíjasokról. A Radics-párti képviselők hevesen tiltakoznak és éles szóváltásba elegyednek a Zajednica tagjaival.

Szubotics elnök kijelenti, hogy a nyugdíjasok kérvényét a pénzügyminiszter figyelmébe fogja ajánlani.

Ekkor lép be az ülésterembe Stojadinovics Milán pénzügyminiszter és nyomban felszólal. Bejelenti, hogy az új területek nyugdíjasainak ügyét a pénzügyi bizottság elé fogja vinni.

Kremzsár dr. szlovén néppárti a szlovéniai nyugdíjasok mostoha helyzetét vázolja. Szlovéniában — mondja Kremzsár — vannak nyugdíjasok, akik harmincévi szolgálat után évi hatszáz dindr nyugdíjat kapnak.

A nemzetgyűlés ezután áttért a rokkanttörvény-javaslat vitájára. Boskovics Dusan dr. független demokrata a IV. fejezethez szólva, annak a véleményének ad kifejezést, hogy a javaslat nem elégti ki a rokkantak jogos igényeit. Felhívja a szociálpolitikai minisztert, hogy eszközöljön nagyobb változtatásokat a javaslaton.

Vihar az elnöki rendretetés miatt

A IV. fejezet fölött elrendelt szavazás megkezdése előtt kínos incidens játszódott le.

Timotievics Koszta, Davidovics-párti képviselő a radikálisok egyik padsorában ült és hevesen vitakozott több radikális képviselővel. Szubotics elnök csöndre intette Timotievicset, aki azonban továbbra is élénken tárgyalt a radikális képviselőkkel. Szubotics elnök erre így szólt:

— Ugy látszik, az időjárás megártott önnek! Menjen a helyére. Timotievics sápadtan felállt és kiment a teremből.

Az ellenzék nagy lármában tört ki és tiltakozott az elnöki figyelemzetes sértő módja miatt. Különösen Pribicsevics Szvetozár kiabált szenvedélyesen, mire az elnök jegyzőkönyvi megrovásban részesítette.

Pribicsevics: Nem járja, amit az elnök csinál!

Szubotics elnök: A szavazás után javaslatot fogok tenni, hogy Pribicsevics Szvetozárt a nemzetgyűlés három egymásután következő ülésről zárja ki.

A rokkanttörvény-javaslat IV. fejezete fölött megejtett szavazás után Szubotics elnök megállapítja a jegyzőkönyvből, hogy Pribicsevics engedetlenül viselkedett az elnökkel szemben és ezért javasolja, hogy három ülésről zárják ki.

Pribicsevics: Az elnök, akinek pártatlanul kell tisztét betöltenie, olyan megjegyzést tett, amely nem illő az elnöki méltósághoz. Szubotics elnök nem felel Pribicsevicsnek, hanem szavazásra teszi fel a kérdést. A nemzetgyűlés többsége az elnök javaslatát elfogadja és így Pribicsevics a következő három ülésen nem vehet részt.

Az elnök ezután berekeszti az ülést és a csütörtöki ülésre a rokkanttörvény-javaslaton kívül Radoszavljevics Milán demokrata képviselőnek a stragari községi választások ügyében benyújtott interpellációját tűzi ki.

Pártvezérek tanácskozása a törvényhozó bizottság összetételéről

Szerdán délelőtt ülést tartott a pártvezérek kollégiuma a törvényhozó bizottság keddi ülésén történt incidens elsímitására.

Trifkovics Márkó, a parlament elnöke azt javasolta, hogy a törvényhozó bizottságot a pártok megegyezése alapján alakítsák ujja. A Radics-párt vezetői rámutattak arra az aránytalanságra, hogy az ő 54 mandátumuk után csak egy tagjuk van a törvényhozó bizottságban, holott a 8 képviselőből álló Zajednicának három tagja jutott be. Azt indítványozzák, hogy a bizottságot újra válasszák meg.

Az ellenzéki vezérek amellet szölkáltak fel, hogy a törvényhozó bizottságot házszabálmódosítás nélkül alakítsák ujja, amihez azonban a kormánypártok nem járultak hozzá s így az ülés eredménytelenül végződött.

A független demokraták klubja foglalkozott Pribicsevics kizárásával

Pribicsevics Szvetozárnak a parlament üléseiről való kizárásával foglalkozott a független demokrata klub ülése. A határozatról kommunikét bocsájtottak ki, amelyben a klub úgy állítja be a történetet, hogy Szubotics elnök volt az, aki megsértette Pribicsevicset és ahelyett, hogy bocsánatot kért volna, jegyzőkönyvi megrovásban részesítette. Bejelentik, hogy az ügyet nem tekintik elintézettnak, erélyes lépéseket tesznek, hogy Pribicsevics elégtételt kapjon.

A tiz legjobb könyv

Kik a magyar kultúra reprezentánsai az akadémia szerint?

Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia nemrégiben átiratot kapott a nemzetközi bibliofil társaságtól, amely arra kéri az akadémiát, hogy küldje el a tiz legjobb magyar könyvet, hogy mint Magyarország kulturájának reprezentatív értékeit kiadhassa őket német, francia és angol nyelven. Az akadémia a tiz könyv kiválasztásával Ferenczy Zoltánt és Pauler Ákost bízta meg, akik most állítják össze az elküldendő reprezentatív magyar könyvek listáját.

Bár a két akadémista még nem készült el a munkával, beavatottak már tudják, hogy milyen könyveket ajánlanak az akadémiának elküldésre. A listában helyet foglal Korniss Gyula tudományos munkája, az a könyv, melyről Dénes Lajos főigazgató megállapította, hogy — plágium. Kiszemelték az elküldendő könyvek közé Jávorka nevű botanikus munkáját is, amely Magyarország növényei címet viseli. A reprezentatív tudósok közül nem marad ki Szegfű Gyula sem, aki, minthogy jelentékeny mértékben résztvett a kurzus mozgalmában, megnyerte a magyar zöldfrakciók jóindulatát. Az elnökön, Berzeviczy Alberten sem esik sérelem: „Abszolútizmus Magyarországon” szintén felvették a listába, amelyből persze hiányozni fog Aczádi, Fraknoi, Marczali Henrik neve. Az új magyar irodalmat a sorozatban Arany János fogja képviselni, lehet hogy azért, mert most rendezték sajtó alá ismételt összegyűjtött műveit. Arany János mellett még egy belletristát vett fel a bizottság, a „Varjú a toronyórán” című regény szerzőjét, Csathó Kálmánt, aki azzal érdemelte ki valószínűleg az akadémia különös megbecsülését, hogy a nevét nem ismeri a külföld, ellentétben például Móricz Zsigmonddal.

Az akadémia listáját a fiatal magyar írók és tudósok körében igen nagy megütközéssel fogadták, mert véleményük szerint a kiszemelt művek — egykettő leszámításával — nem alkalmasak arra, hogy a magyar kultúrát külföldön reprezentálják.

Összeült Karlovcin a görög keleti szerb érseki tanács

Trifunovics Misa vallásügyi miniszter résztvett az érseki tanács ülésén

Kedden délután négy órakor a sremski-karlovcin-i pátriárka-palotában tanácskozásra összejött érsekek és püspökök szent érseki zsinatán Trifunovics Misa, vallásügyi miniszter is résztvett, hogy a püspöki karal megbeszélje mindazokat a fontos kérdéseket, amelyek a közeljövőben megoldásra várnak.

A szentérségi tanács tanácskozása megszakítás nélkül este hét óráig tartott és utána a miniszter hosszasan elbeszélgetett az egyes érsekekkel és püspökökkel.

Trifunovics Misa miniszter e megbeszélések után fogadta a pátriárka-palotában levő elsőemeleti lakosztályán a Bácsmegeyi Napló munkatársait.

Még mielőtt a miniszternek előadhattam volna jövelelem célját, Trifunovics miniszter, homlokát kiséssel összeráncolva, de mégis barátságosan jegyezte meg:

— Az önök lapja engem megtámadott.

— A Bácsmegeyi Napló, tudomásom szerint, ezt nem tette — volt a válaszom.

— De igen, pár hónap előtt, még mint közoktatásügyi minisztert igazságtalanul megtámadott.

— Talán tévedni méltóztatik. A Bácsmegeyi Napló ezt nem tette.

— A noviszadi színházkérdéssel kapcsolatosan azzal vádolt meg, hogy Vojnovics Brána színházigazgatót védem.

— Most már bizonyosan állíthatom, hogy nem a Bácsmegeyi Napló volt, mert az a színházi kérdésben nem foglalt állást.

— Bocsanat — jegyezte meg a miniszter — igaza van, most már emlékszem, egy noviszadi lap intézte ellenem a támadást, de hisz ezt

csak mellesleg jegyeztem meg. Saját szabadság van és a közéletben szereplő férfiaknak el kell tűrniök a bírálatot is, mégha az talán kissé élesebb is — mondotta mosolyogva és helyet kínált meg.

— Mi a miniszter ur karlovcin utjának a célja? — kérdeztem:

— Most ülésezik a szentérségi tanács, amely többek közt mindazokat az egyháztörvényeket kívánja megbeszélni, amelyek a görög-keleti szerb egyházat érdeklik. Természetes tehát, hogy mint vallásügyi miniszter idejöttem, mert meg akarom hallani a szentérségi tanács erre vonatkozó véleményét és meg akarom ismertetni a magam véleményét az érseki tanáccsal.

— Ez a megbeszélés most annál nagyobb jelentőségű és annál sürgősebb, mert rövidesen végleges törvényeket akarunk alkotni, amelyek az állam és az egyházak közti viszonyt szabályozni fogják.

— Az hiszem, közvetlen tanácskozások útján könnyebb megtalálni a legjobb megoldást, amely mindkét fél különös és teljes megelégedésére tisztázza a függő kérdéseket.

— A mai idejövetelemmel még nem fejeztem be a megbeszéléseket és legalább még egyszer-kétszer el kell Karlovcinra jönnöm.

— Mi van a konkordátummal? Ez a kérdés a horvátországi katolikusokon kívül különösen érdekli a vajdasági katolikusokat.

— A konkordátum ügyében tovább folynak a Vatikánnal való megbeszéléseink. Monsignore Pellegrinetti, a beogradi pápai nuncius ismételtlen informált engem a Vatikán fellegásáról, viszont dr. Szmodlaka, vatikáni követünk a mi felfogásunkkal ismertette meg a Vati-

kánt. Dr. Szmodlaka különben pár nap előtt is Beogradban volt és részletes jelentést tett nekem a tárgyalások legújabb fázisairól. Azt hiszem, a tárgyalások még legalább két-három hónapig el fognak húzódni.

Ebben a pillanatban egy szerzetes jött be és a minisztert a közös vacsorához invitálta.

— Legközelebb talán többet mondhatok — bucsuzott szeretetreméltó előzékenységgel és eltűnt a nagy étkezőterem nehéz bársonyfüggönyei mögött.

Mayor József

Lasker eldöntetlenre végzett Capablancával

Megkezdődött a moszkvai sakkverseny

Moszkvából jelentik: Nagy közönség előtt kedden nyitották meg a moszkvai mesterversenyt, mely a világháború óta a legnagyobb sakkmiting. A versenyen ugyiszlóval valamennyi világhírű sakk-mester résztvesz, köztük Lasker Emanuel világbajnok és Capablanca cubai nagymester is. A két nagynevű rivális már az első fordulóban összekerült egymással.

Az érdekes játékot, melyet nagy érdeklődés kísért, Capablanca nyitotta meg vezércsellel. Mindkét mester nagy óvatossággal játszott; két óra alatt harminc húzás történt. A harmincadik lépés után Lasker, aki az egész idő alatt nem beszélt ellenfelével, megkérdezte Capablancát:

— Remis?

— Igen, — felelte a kubai mester.

A nagy sakkmérkőzés ezzel eldöntetlenül befejeződött.

A forduló egyéb játékaiban Marshall amerikai mester parasztáldozat után nyert az orosz Verlinski ellen, Bogoljub győzött Grünfeld ellen, Rubinstein Szabarov ellen, Japev Schämisch ellen és Rumanovszki Gotthilf ellen. Remisvel végződött: Sotimirski—Réti, Lövenfisch—Bogatiresuk és a Tartakover—Genevski-parti.

A következő fordulót csütörtökön játszik le.

Kedvtelenség

— Szerkesztői üzenet —

Irtá: Baedeker

Kérdésére, hogy az öreg nők közt miért van oly sok »nehéz természetű«, nem lehet pár sorban válaszolni, bár az ok, amelyet tudakolni méltóztatik, fölülte egyszerű.

Eltökintve attól, hogy a fiatal nő se mind csupa szívjóóság, az a különbség, amely a fiatal és öreg nő élete, érzése és helyzete közt fennáll, megokolja, hogy aki jóindulatú volt a szebb éveiben, elveszítse ez indulat egy részét, s hogy aki már a *tempi passati*-ban se volt merő gyöngédség, még kedvetlenebbre váljon, mire elkekeríti a nőre különben is kétszeresen kellemetlen vénység. Hogy férfit, szelidet s jóindulatú az öregek közt oly sokat találunk, az nemünknek a bölcselkedés felé hajló gondolkodásából ered, amit a nőtől — regula szerint — hiába várunk. A férfi, bár szintén szeret élni, előbb és könnyebben látja be, hogy nem lehet mindvégig fiatal, mint a nő, bár ez utóbbit a Természet korábban figyelmezteti erre a szomorú vastörvényre. De hát annak, aki nem érti, hogy a törvény azért törvény, mert nincs kivétel alóla, s nem tud beletnyugodni, hogy még ő se lehet ez a kivétel, annak ez a figyelmeztetés fölülte kellemetlen emlékeztető... És aztán, az öreg férfi, ha tükröbe néz, nem lát olyan vigasztalan képet mint a lemondás-

ra kényszerített öregedő asszony, aki kétségbeesetten harcol minden ősz hajszál ellen, késhegyre verekszik minden redőrt, s e küzdelemben csak azért nem vesz össze a tükrével, mert azt sehogyse nélkülözheti. A férfi, hogy ugy mondják, férfi marad a legmagasabb évtizedekben is, a nő pedig megszűnik nő lenni (a férfi szempontjából) egy bizonyos időszakban.

Fiatal korban sokkal több a bájos leány mint a bájos férfi, — mire megvénülünk, az arány nagyot fordul és jóval több lesz a még mindig formában levő öreg bacs mint a hasonló korban konzervált öreg néni. A nő keservesen és nagy árat fizet, amért a multjában olyan vonzó volt (Schopenhauer szerint »a természet néhány évre pazar szépséggel, bájjal és teltséggel látta el egész többi életidejének a rovására«), s a férfi kárpótlást nyer vénkorában, amiért ifjan — s még azontul is jó sokáig — annyira bolondja volt a nőknek. Az öreg ur ha csak nem beteg s a külsejét el nem hanyagolja, elég türehető látvány s esetleg érdekes társaság még fiatal nőknek is, — az öreg dáma, kiválóan szépek maradt vagy különösen szellemes pár kivételtől eltökintve (nem tehetünk róla), még a nálunk élemedettebb urakat se igen tudják érdekelní, akik bizony nem fognak udvarolni nekik s legfeljebb kártyáznak velük.

Csoda-e aztán, ha e jobb sorsra (örök fiatalságra) méltó szegény te-remtések olyan tulajdonságokra

lesznek, hajlamosak, amelyekből talán szende és hódító korszakukban se voltak egészen idegenek, s hogy irigységgel néznek azokra a fiatalabb testvéreikre, akik most élnek és élnek ki azt a szép életet, amelyen ők már — óh, fájdalom! — túl vannak?

A nő, bármily kevésse fiatal, éppen ugy tudna még szeretni — ha nem jobban — mint a hasonló koru férfi, de őt nem méltatják ugy mint a férfi-kortársát, — aki — ha szerelmet nem is, — de érdeklődést még tud kelteni. Érthető hát, hogy több irigy találkozik az öreg nők táborában mint az öregurakéban, s hogy több köztük az elégedetlen, *displeased* természet mint a férfiak közt, akik vénkorukban, ha félig-meddig egészségesek, még derültebbek mint ifjuságuk küzdelmes-szerelmes éveiben voltak. A nő, aki fiatalkorában tízszer annyit kacagott mint az apja, fivére, ura vagy a szeretője, öregsége idejében kevesebbet fog mosolyogni mint bármilyik férfiismerőse. A nő fizikai lénye elhárja az öregséget, a morális énye nem tudja eltűnni. A férfi megtud barátkozni az öregséggel, a nő birkózik vele.

A férfi abban a korban, amikor a nő egészen »ad acta« van téve, még bátran udvarolhat, sőt házasodhat, családot alapíthat, míg az a nő, akivel husz év előtt boldogan flörtölt, már matróna-számba megy, s legfeljebb valami szemérmetlen házasságszedeleg próbálja bolondítani... Csoda-e, ha e mártírja a nemének és az életkorának, haragszik az úde

fruskákra, akiknek — mint mondja — »az ifjuságuk az egyetlen szépségük«? Csoda-e, ha »megvetik« a »komisz« férfiakat, akik »nem tudnak megkomolyodni« s »nevetségessé teszik magukat«, amikor »játszák a fiatal«?

A nő legnagyobb tragikuma (a kisebbik tragikuma az, hogy: nő) az, hogy hamarabb kénytelen fölhagyni a szerelemmel, mint a férfi, ami még akkor is katasztrofális, ha annak idejében azt alaposan kihasználta. Innen a kiimaktériás korszak sok kedvtelensége és sokaknál az azontul is megmaradt elégedetlenség, amellyel női voltát-sorsát átkozza, siratja. Tudattalanul a szerelmi élet s a férfi behódolása hiányzik neki, s mikor a cselédjét szítja, a barátnőit szapulja, s a féltiválgot korholja, az a pártos kritika szólal meg belőle, amelyet a gyűlölt megöregedés s az azzal járó kényszerű rezignáció vált ki belőle. A férfi hasonló vagy még magasabb korban elégedettebb azokkal, akik körülveszik, s az itélete mindenben jobbindulatú, mint emezé. Ő még nem likvidált, — nem számolt le egészen a szerelemmel és annak szórakoztató játékaival, nyíltan szólva: a nem-i étellel, s így a kedélye, amelynek állapota nagyban függ össze ezzel az étellel, frissebb marad, mint a nőé.

Ez a megfajtése annak, hogy mért találkozik ön az életben és a társaságban több szeretetreméltó öreg férfival, mint jószágos és mosolygó öreg nővel.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A választási harc nagy izgalmak közt folyik Csehszlovákiában. Az egyes pártok hihetetlen erőfeszítéssel dolgoznak a voksokért, főleg Szlovénországban, ahol a propaganda a legfőbb. A nemzeti munkapárt legutóbb Kassán tartott gyűlést, melyen felszólalt az állami közkórházak sovinizmusáról hírhedt főorvosa is. »A német és magyar kisebbségek jogait biztosítjuk — mondotta — és teljes szabadságot adunk nekik, ha ők is lerázzák a beléjük idegződött előítéleteket és résztvesznek a köztársaság alkotó munkájában. Nem tűrhetjük viszont, hogy csehszlovák állampolgárokat az utcára dobjanak ki idegenek miatt, amint az Homonnán, Késmárkon és Szaláncon megtörtént. Sétálunk, hogy azokon a vidékeken, ahol a magyarság többségben van, a bíróságok magyarnyelvű idézéseket és végzéseket kézbesítenek a csehszlovákoknak, melyeket nem értünk. A munkakérdésben Ocenásek orvos a szellemi munkásságnak a fizikaival egyenlő szociális előnyöket követelt, állást foglalt az összes iskolák államosítása és a politikai és egyházi befolyásoknak az iskolából való kiküszöbölése mellett, bejelentette, hogy az egyház és állam szétválasztásának kérdésében nem ismernek kompromisszumot, végül pedig a földreform végrehajtásának ellenőrzését követelte.

*

Cuza hírhedt román antiszemita vezér erdélyi körútján nyilatkozott a kisebbségi kérdéssel. »A kisebbségi kérdés megoldásánál kiindulópont az szolgálat, — mondotta — hogy Románia egységes nemzeti állam. A mult mostohasága folytán az ittlakó kisebbségek kulturális fölényrel bírnak a románokkal szemben. Ezt az aránylagosságot alapján egyensúlyozni kell. Kétféle kisebbség lakja Romániát: az őslakó kisebbségek és a zsidók. Az utóbbiakról már elmondtam programunkat. Az előbbieket a többségi nemzet részéről több előnyre számíthatunk, mert hisszük, hogy idővel lojális polgárai lesznek az államnak. Az elemi oktatásban anyanyelvüket használhatják, de a nevelés román nemzeti szellemben történjék. A román nyelv kötelező tantárgy az elemi iskolákban is. Számáranyuknak megfelelőleg közközépiskolákat létesíthetnek. Támogatni fogjuk teológiai akadémiáikat; felsőbb iskolákat csak román előadási nyelvvél alapíthatnak. Azok a városok, amelyek környékén románok laknak, fokról-fokra elrománosítandók. A kisebbségeknek nem adhatunk közigazgatási, bírói és nemzeti autonómiát. Küzdeni fogunk minden olyan paktum ellen, amelyet román pártok kötnek a kisebbségekkel, mint külön nemzeti egységekkel. A kisebbségek csak a saját nyelvükön írhatnak újságokat. Román lapot csak fajrománok szerkeszthetnek és írhatnak. A nem nagyon kedvező kisebbségi program önkéntelenül Budapestet juttatta eszünkbe.

*

A kolozsvári hóstáti gazdáknak négyszáznegyven hold földjét az agrárreform kisajátította és tisztviselők között házépítés céljaira kiosztotta. A gazdák legutóbb Lepedatu miniszternél voltak küldöttségben és elpanaszolták sérelmeiket a miniszternek, aki megígérte, hogy a kormánytól érdekeiket a legmelegebben képviselni fogja. A napokban bizonyára a miniszter intervenciójára rendelet érkezett Kolozsvár város tanácsához, amelynek értelmében a fölmivellésiügyi miniszter elhatározta, hogy a hóstáti gazdáknak addig az állami földdekből ad kárpótlást kisajátított szántóföldjeikért, amíg az ügy végleges rendezése meg nem történik. Ugyanakkor a miniszter intezkedett az iránt, hogy a hóstátiaktól kisajátított s a tisztviselők

között felosztott telkekre a város házépítési engedélyt ne adjon a végleges döntés meghozataláig. A miniszter intezkedése nagy megnyugvást keltett a magyar gazdák közt.

*

A brassói mezőgazdasági kamara vezetését most választották meg. A választáson a szászok és magyarok közös listával vettek részt és így sikerült a listának többséget szerezniük a liberá-

lis listával szemben, mely alig kapott néhány szavazatot. A kamara új vezetője ez lett: elnök: Aurel Nistor esperes; alelnök: dr. W. Stefani (szász Brassó), dr. Gaál Endre (Csíkszereda); titkár: Joan Nán esperes; igazgatóság: dr. Z. Crisan (Háromszék), dr. Daradies Félix (Csíkszereda), dr. W. Stefani; elnökök: Kocsis Benedek, dr. Victor Roman (Háromszék); az országos szövetségbe kiküldött tag: dr. Octavian Vasu, (avarescanus, Csíkszereda).

Az arany szeretet-serleg

Az angol külügyminiszter és a londoni német nagykövet tüntető barátkozása — Diplomáciai borozás az új lordmajor beiktatásán

Londonból jelentik: Az új lordmajor beiktató lakomáján, amelyet ősi szokás szerint a Guild-hallban tartottak, megjelent a kormány élén Baldwin miniszterelnök is. Általános feltűnést keltett, hogy a lakomán Chamberlain külügyminiszter oldalán éppen Stahmer londoni német követ foglalt helyet, akivel Chamberlain a lakoma egész ideje alatt a legbarátságosabban társalgott.

A miniszterelnök beszédében rámutatott arra, hogy a brit kormány minden tőle telhetően elkövetett, hogy a békét a birodalom határain belül és azokon túl is helyreállítsa. Közel látja azt az időt, amikor a békés törekvéseknek gyümölcseit le lehet aratni és ezen az uton az előrehaladást Chamberlain békeműve gyorsította meg. Erre a munkára és annak szerzőjére a kormány minden tagja büszke.

Chamberlain hosszabb beszédében fejtegette Anglia külpolitikai feladatait. Beszéde végén rátért a legutóbbi nemzetközi tanácskozásokra és megállapította, hogy a locarnói összejöveteleken olyan megállapodást kötöttek, amely alkalmas az európai civilizáció talpraállítására. Beszédének befejezésekor annak a reményének adott kifejezést, hogy a locarnói egyezmény szelleme fog uralkodni a későbbi egyezmények tárgyalásain is és különösen a kínai képviselőkkel most folyamatban lévő

értekezleten.

A hivatalos beszédek elhangzása után, régi szokás szerint, a miniszterelnök elsőnek üritette a szeretet aranyserlegét az új lordmajorra azután a serleg a vendégek között körben járt. Amikor a békés serleg Stahmer német nagykövethoz ért, az Chamberlainnek nyújtotta a serleget, aki felemelte az edény fedőjét és a szokott módon meghajolva tartotta, mialatt a német nagykövet ivott. Stahmer a serleget átadta Chamberlainnek, mire az angol külügyminiszter ivott belőle. Chamberlain ezután pohárköszöntőt mondott a külföldi államok képviselőire.

— Örömmel mondom el ezt a pohárköszöntőt — jelentette ki — mert ez a jó egyetértésnek és a jóakaratok pohárköszöntője. Amikor poharunkat kiürítjük, kifejezést adunk népünk ama jó szándékának és kívánságának, hogy barátságos viszonyban akarunk élni mindama nemzetekkel, amelyek követeik útján képviseltetik magukat népünkkel. Ma este a német nagykövettel együtt ittam a szeretet serlegéből. Vajha nemzeteink holnap ugyanazt cselekednek, amit ő és én ma műveltünk.

A lapok drámai jelenetnek mondják azt az eseményt, amikor a német nagykövet és az angol külügyminiszter közösen kiürítették a szeretet-serleg tartalmát.

Lelohadt az ellenzék harci kedve

A kormány pozícióját nem lehet megingatni. Az ellenzék törekvése: részt venni a kormányzásban . . .

A parlamentben már két hete folyik a rokkanttörvény vitája. A viharokhoz szokott szkupstinának már nagyon régen nem voltak ilyen izgalommentes napjai. Hogy a rokkanttörvény ellen nem lép fel megszokott erélyével az ellenzék, azon nincs mit csodálkozni. Akármennyire jogosultak volna az is a kritikák ez ellen a javaslat ellen, nincs olyan ellenzéki párt, amely vállalni merné az ódiúmat annak, hogy obstrukciót kezdjen a rokkanttörvény ellen.

Mégsem ez az igazi oka a parlamenti nagy szélsőségeknek. Egy valójában harcias ellenzék mindig meg tudja találni a módját, hogy egy népszerű törvényjavaslat lanyha vitája mellett egyéb ürügyek alatt teremtsenek meleg helyzeteket a kormány számára. Nem volt még olyan régen, amikor elég volt Szubotics Nikola alelnök megjelenése az elnöki székben és kész volt a vihar. Jegyzőkönyvi, napirendi, házszabályviták, személyi kérdések körüli kavargások akasztották meg minduntalan a parlamenti élet rendes menetét. Most pedig szintén állandóan a viharokat kiváltó Szubotics elnököl, mégis ásitóan üresek a padsorok, senkit sem érdekel a napirend, a jegyzőkönyv, a házszabályok kezelése. Az ellenzék harci kedve tökéletesen megbénult.

A parlamentek életében nem szo-

katlan jelenség az ellenzék harciaságának ellankadása. Az oka rendszerint mindig ugyanaz: az ellenzéki harc kilátástalansága. Nálunk sincsen másképp. A radikális-Radicspárti kormányt ma a parlamentben nem lehet megbuktatni. Nem csak azért, mert a kormány többsége csaknem kétharmadnyi. Sokkal inkább azért is, mert az ellenzék mai összetételében ab ovo képtelen minden egységes akció kifejtésére.

Az a taktikai egység, amelyet a régi ellenzéki blokk, a nemzeti meg egyezés és parasztdemokrácia blokkja, jelentett, ma már sehol sincs. A nemzeti meg egyezés és a parasztdemokrácia ma Pasics kormányprogramjává váltak, ez alatt a zászló alatt ma nem lehet a kormány ellen vonulni. Az alapvető elvi kérdések tekintetében az ellenzék tekintélyes része és a kormány között alig van lényeges különbség. Az ellenzéknek azokat a csoportjait pedig, amelyek nem állnak, vagy nem egészen állnak ezen az elvi alapon, egymástól választják el mélyreható ellentétek és ezért képtelenek a taktikai együttműködésre. Az előbbi csoportba a demokraták és amuzulmánok, a másodikba Pribicevicsék és a horvát föderalisták tartoznak, míg a szlovén klerikálisok helyét valahol e két csoport között lehetne meghatározni. Ne várjunk tehát a közel jövőben

olyan politikai fordulatot, amely az ellenzék együttes parlamenti akciójának lesz az eredménye. Kormány is, ellenzék is tisztában van vele, hogy erre ma nincs kilátás. A természetes politikai következménye ennek az volna, hogy az ellenzék az ország hangulatát igyekezzen a kormány ellen fordítani. Egy ellenzék, amely maga mögött érzi az ország közvéleményének többségét, nagy morális erővel veheti fel a harcot magában a parlamentben is. A mai helyzetnek azonban éppen az is egyik jellemzője, hogy az ellenzék a parlamenten kívüli akciókat is szinte teljesen elhanyagolja. Sehol egy nagyobb szabású ellenzéki népgyűlés vagy hasonló akció. Kivétel csak a Pribicevics pártja, amely a Szerbián kívüllakó szerbek között erőteljes propagandát kezdett a Radicsal kötött megegyezés ellen. A radikálisok ugyan, akiket ez a propaganda közvetlenül érdekel, tulzotlanknak tartják az akció sikeréről Pribicevicsék által terjesztett híreket, ez azonban még nem cáfolata annak, hogy ez az akció legalább megkísérelje a nép között megingatni a kormány helyzetét. Korosec kisjelenetőségű dalmáciai agitációs útján kívül más feljegyezni való momentumai az ellenzék parlamenten kívüli tevékenységének nem is igen vannak. A horvátországi községi választások sem hoztak számottevő sikert az ellenzéknek és Radicsék szilárdan megtartották összes pozícióikat, a radikálisok meg éppen Pribicevics rovására hódítottak teret a horvát városokban.

Davidovics és Spaho pártjai nagyobb arányú akciókat a nép között nem kezdeményeztek. Ami agitációs és pártszervezési tevékenységet mégis kifejtettek, az csak állományuk megtartására szorítkozik.

*

Az ellenzéki pártok együttvéve az összes szavazatoknak körülbelül felét kapták meg a legutóbbi választásokon. Parlamenti és parlamenten kívüli inaktivitásuknak tehát nem a számbeli gyengeségük az oka. Azt, ami most erőtlenségnek látszik, inkább úgy lehetne jellemezni, hogy

egyes ellenzéki pártok igyekeznek kormányképességüket biztosítani. Az ellenzéki pártok célja ma nem a kormány megbuktatása és ilyen módon a hatalom átvétele, hanem szinte kivétel nélkül valamennyi arra számít, hogy a mai kormánykoalíció kiszélesítése esetén maga is helyet kaphat a kormányban.

All ez elsősorban a demokratákra és a ma szinte szervesen hozzájuk tartozó muzulmánokra. De áll a klerikálisokra is, akik már évek óta minden egyes kormányválság idején számbajöttek, mint a radikálisok esetleges szövetségesei. Az ugynevezett nagy koncentráció gondolata a Pasics-Radics-kormány megalakulása után sem vesztette el aktualitását. Nemcsak azért nem, mert legmagasabb helyen is ebben a megoldásban látják a legbiztosabb garanciáját az ország békés fejlődésének. Hanem azért is, mert a kormánypártokban is erős csoportok és kiváló egyéniségek állanak a gondolat mögött.

Radicsnak a kormányba való belépése körül keletkezett misztériumok egyidőre háttérbe szorították ugyan a közérdeklődés homlokteréből a kormány kiszélesítésének ügyét. Az ellenzék békés és lojális magatartása azonban arra mutat, hogy ennek előbb-utóbb megint napirendre kell kerülnie.

Bertalan József

A jugoszláv katolikusok egységes horvát nyelvű liturgiát kapnak

Horvát püspökök tárgyalásai a Szentsekkel

Zagrebból jelentik: Szerdán érkeztek haza Rómából Bauer dr. zagrebi érsek, Aksamovics djakovói és Bonifacius spliti püspökök. Aksamovics püspök a római ut céljáról a következőket mondotta a *Bácsme gyei Napló* munkatársának:

— A Szentsek hívott minket Rómába, hogy megtudja véleményünket a konkordátumról. Utunk egyik célja az *ószláv misszale* kiadása volt, amely most van sajtó alatt a római poliglott nyomdában. A misszálét Weisz dr. prágai tanár szerkesztette.

— Az már kifejezett tény, hogy az SHS. királyságban egységes, horvát irodalmi nyelvű katolikus liturgia lesz. Ami az ószláv nyelv fakultatív bevezetését illeti, azt a Szentsek nem ellenzi. A jugoszláv püspöki kar azt kívánta, hogy a Szentsek pástorlevélben rendelje el az ószláv nyelv használatát, de a Szentseknek az az álláspontja, hogy ezt az intézkedést beveszi a konkordátumba.

Végül kijelentette Aksamovics püspök, hogy a Szentsek semmi esetre sem egyezik bele abba, hogy a jugoszláv katolikus egyház hivatalos nyelve a délszláv legyen.

Aksamovics püspök néhány napig Zagrebben marad és tárgyalásokat folytat a zagrebi központi papnevelő intézet felállítására ügyében.

Bor és bicska

Halálos szurkálás hetipiac után

A szuboticiai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa szerdán tárgyalta Gabrics Antun földműves bűnpörét, aki ellen az ügyészség halált okozó súlyos testi sértés miatt emelt vádat. Gabrics ugyanis augusztus 7-én, hetipiac után a Barona Trenk-téren bicskával hasbaszúrta korcsmai pajtásait Ilich Jován alekszandrovói gazdálkodót, aki a sérülésbe pár óra múlva meghalt.

A vádlott a főtárgyaláson azzal védekezett, hogy teljesen részeg volt, amikor az eset történt és semmire sem emlékszik. Az elnök felmutatta a kést, a mellyel a gyilkosságot elkövették. Gabrics beismerte, hogy a bicska az övé.

A tanukihallgatások során Aradszki István gyógyszerész elmondta, hogy látta a bicskázás lefolyását. Ő kötözte be a megszurtt ember sebeit, ugyanakkor a menekülő Gabricsot egy rendőr két katonai segítségével elfogta. Matlak Lázó gazdálkodó elmondotta tanuvallomásában, hogy Gabrics és Ilich a korcsmában nem ültek egy asztalnál és csak kint az uccán tüztek össze. Szerinte Ilich megütötte a vádlottat, aki erre kivette bicskáját és megszurta. Az elnök kérdéseire elmondta, hogy a vádlott ugyan nagyon részeg volt, de azért tudott magáról, mert menekülni próbált. Potjakovics Mató rendőr, Sztantics Bartu, Matkovics Gusztáv korcsmares, Kocsis Sztipán és Szevkovics Rokó jelentéktelen vallomást tettek. Gabrics Albe gazdálkodó tanu elmondta, hogy ő volt egyedül jőzőn a korcsmai társaságban, mert nem bort, hanem — mint mondotta — »gazirt» ivott. Az első szuboticiai antialkoholistát is arra nézve hallgatta ki a bíróság, mint a többi tanut, hogy a vádlott a beszámíthatatlanságig ittas volt-e?

A tanukihallgatások befejezése után dr. Perazics Bozsidar orvosszakértő terjesztette elő szakvéleményét az elhalt sérüléseiről, majd dr. Kelleri Benő védő

kérdéseire kifejtette, hogy a mértéktelen alkoholfogyasztás mennyiben befolyásolja a beszámíthatóságot.

A perbeszéd után a bíróság meghozta ítéletét, amely a vádlottat bűnösnek mondotta ki halált okozó súlyos

testi sértés vétségében és ezért egy évi és hat havi fogházra ítélte. Együttal elrendelték a vádlott szabadlábra helyezését az ítélet jogerőre emelkedéséig.

Az ügyész súlyosbításért, a vádlott és védő az ítélet miatt felebbezett.

Vérbosszu a vasuti szerencsétlenségért

Ki akarták siklatni a nisi gyorsvonatot, mert elgázolt egy lakodalmas menetet

Nisből jelentik: A múlt héten — mint a *Bácsme gyei Napló* jelentette — a beograd-nisi vonalon Stalac község közelében a 103. számú szófiai gyorsvonat beledázolt egy lakodalmas menetbe. A vasuti átjárón éppen akkor ment át egy kocsi, amelyen nyolcan ültek, amikor a vonat berobogott. A gyorsvonat elgázolta a kocsit, amelynek nyolc utasa egy lakodalomról jött. A szerencsétlenség következtében Porosevics Borisáv földműves, annak felesége és gyermeke meghaltak, míg a kocsi többi utasának nem történt komolyabb baja. A vasuti szerencsétlenségnek most érdekes fejleményei vannak.

Szerdán virradó éjjel ugyancsak Stalac mellett, ugyanazon a helyen, ahol a múlt heti szerencsétlenség történt, ugyancsak a 103. számú gyorsvonat mozdonyvezetőjének feltűnt, hogy a sineken közvetlenül

a vonat előtt gerendákból és kocsi-alkatrészekből torlasz van. A veszedelmes helyzetben sikerült még neki a vonatot idejében lefékezni és megállítani. A vasuti személyzet megállapította, hogy parasztszekerrel és gerendákkal torlaszolták el a sineket, hogy a gyorsvonatot kisiklassák.

Az azonnal megindult nyomozás megállapította, hogy a múlt heti szerencsétlenségnek áldozatul esett Porosevics-család rokonai, négy stalaci földműves akart a gyorsvonat ellen merényletet elkövetni, hogy ezzel rokonaik halálát megbosszulják. Mind a négy embert le tartóztatták.

A vasuti szakértők véleménye szerint abban az esetben, ha a gyorsvonatot nem sikerült volna idejében megállítani borzalmas vasuti szerencsétlenség következett volna be.

TERHELŐ TANUVALLOMÁSOK A BECSKEREKI MÉREGKEVERŐNŐ ELLEN

Előre megcsináltatta mostoha fiának a szemfedőt Rélicsné rendületlenül tagad

Becskerekéről jelentik: A becskerekai törvényszéken szerdán délelőtt folytatták a háromszoros gyilkossággal vádolt Rélics Miklósné bűnpörének a főtárgyalását. Az elnök a tárgyalás megnyitása után megállapította, hogy a tanuk közül Teichner Laura beteget jelentett, Sztójánovics Vladimir pedig bevonult katonának. Mielőtt a tanukihallgatásokra került volna a sor, dr. Oszlovics Zlatkó védő indítványozta, hogy a bíróság szakértőként hallgassa ki Kolárics Gábor gyógyszerészt és Szegő Jenő vegyész-mérnököt, valamint, hogy a bíróság állapítsa meg, ki végezte a vegyvizsgálatot a beogradi vegyvizsgáló intézetben. A bíróság határozathozatalra vonult vissza és elutasította a védő valamennyi előterjesztését. A határozat kihirdetése után folytatták a tanuk kihallgatását.

Szuboticián udvaroltatott magának Relicsné

Az első tanu Rélics Áron, az elhunyt Rélics Miklós testvére. Elmondta, hogy bátyja halála után ő lett Milivoj gyámja és december 2-ikán együtt ment el az árvaszékre Rélicsnével, hogy a fiu örökségét letétbe helyezték. Akkor derült ki, hogy a pénz nincs meg, mert Rélicsné kikölcsönözte.

— Egy havi halasztást kért — folytatta a tanu, — amit megadunk, mert azzal fenyegetőzött, hogyha nem kap halasztást, másképp bánik el mostoha fiával. Két héttel később Milivoj meghalt. Amikor megtudtam, hogy a fiu beteg, meglátogattam. Ekkor a vádlott megjegyezte előttem, hogy hivatott orvos, de már nem lehet a betegem segíteni.

A bíróság a tanut szembesítette a vádlottal, aki azonban tagadta, hogy ezt a kijelentést tette volna.

A tanu azután elmondta, hogy a fiu halála után találkozott Szvejics Hermina nevű ismerősével és az közölte vele, hogy Rélicsné mostoha fiával végrendeletet csináltatott, amelyben mostohaanyját teszi meg örökösül. Szvejicsné

szerint a fiu ekkor már oly beteg volt, hogy a nevét is alig tudta lélni.

A bíróság erre megállapította, hogy Rélics Milivoj valóban mostohaanyja javára végrendekezett.

Rélics Áron tanu elhalálzásáról elmondta, hogy néhány nappal halála előtt együtt volt a Korona kávéházban, ahol bátyja panaszkodott, hogy felesége hitelbe tizennégyezer dinár értékű szőnyeget vásárolt és emiatt összevesztek.

— Másnap — folytatta vallomását Rélics — bátyám beteg lett és nem is kelt fel többé az ágyból. Azóta sógorommal nem érintkeztem, de megtudtam, hogy gyakran járt férje halála után Szuboticiára, és Novibecserre, ahol udvaroltatott magának.

A bíróság a tanu megesketését későbbre halasztotta el.

A következő tanu Pestin Mária lényegtelen vallomást tett.

Terhelő vallomások

Muc Mária tanu szomszédja volt Rélicsnének. Vallomásában elmondta, hogy Keglevics Zsófia halála előtt egy napig sem volt beteg. Délelőtt még az ő lakása ajtaja előtt játszott és este már halott volt. A bíróság a tanut megeskette.

Kurucski Ljubica vallomásában szintén Keglevics Zsófia halála körülményeit ismertette. Teichnerétől hallotta, hogy a kislány egy köcsög tejet ivott és utána rögtön meghalt. Ő délelőtt még látta a gyereket, este pedig Rélicsné bekopogott hozzá és közölte vele, hogy a Zsófia meghalt.

A bíróság a tanut szembesítette a vádlottal, aki továbbra is megmaradt előbbi állításánál, hogy leánya több napi betegeskedés után halt meg. A tanu megesketését a bíróság későbbre halasztotta el.

Az asztal megmozdult

Alexics Marinka tanu lényegtelen vallomása után Jettics Milorad szabóságdet hallgatta ki a bíróság. Jettics, aki az elhunyt Rélics üzletében volt alkal-

mazva, elmondotta, hogy Rélics mielőtt megbetegedett, szőnyegvásárlás miatt összeveszett feleségével. Azon a napon, amikor rosszul lett, korán reggel jött be az üzletbe, feltűnően rosszkedvű volt. Később utána jött felesége, aki kávét hozott neki. Rélics nem akart reggelizni, az asszony azonban ráerőszakolta. A reggeli után Rélics rosszul lett, hányt, hazament és ágyának esett.

Az elnök: Tud arról, hogy Rélicsék veszekedtek?

A tanu: Igen, hallottam, hogy az asszony többször összekapott férjével, később pedig mostoha fiával. Az apja halála után Milivoj igen gyakran hajbakapott mostohaanyjával. A kölcsönnél is nézeteltérés volt közöttük. Rélics Milivoj nem akart beleegyezni, hogy Miszkovicnak adjanak pénzt, az asszony pressziójára végre is úgy egyezett meg, hogy bizonyos jutalékot kötött ki a maga számára. A fiu Ralics Nikola halála után követelte, hogy az üzletben vezessenek könyveket, az asszony azonban tiltakozott ez ellen.

Az elnök: Ismerte Rélics Milivojt?

A tanu: Ismertem. Tőle hallottam egyszer, ő mondta, hogy mostohaanyja zsirszóval elkészített salátát adott neki, de szerencsére észrevette és nem ette meg. A mostoháját ezért agyon is akarta verni baltával. A beszélgetésnél jelen volt Bozsídánovics Milan rendőrségi tisztviselő is.

Az elnök: És mit tud Rélics Miklós haláláról?

A tanu: Mikor a fiu beteg volt, Rélicsné bejött az üzletbe és azt mondta, hogy Milivoj biztosan meg fog halni, mert a szobában az asztal megmozdult.

Jettics ezután még elmondotta, hogy Rélics és Rélicsné mielőtt összevesztek, az asszony el is hagyta a házat és egy szállodába költözött.

Rélicsné tagad

A bíróság ezután szembesítette a tanut Rélicsnével. A vádlott nyugodtan válaszolt az elnök kérdéseire.

Az elnök: Mit szól a tanu vallomásához?

Rélicsné: Kérem, én nem mondtam senkinek, hogy Milivoj meg fog halni. Ez nem igaz. Az is hazugság, hogy állandóan veszekedtem a férjemmel.

Az elnök: És Milivojjal sem voltak nézeteltérései?

A vádlott: Néha-néha összetűztünk családi ügyekben, de soha se komolyabban.

A bíróság ezután Jetticset megeskette vallomására. A következő tanu Zzeberán Zsófia becskerekai postáskisasszony, aki elmondotta, hogy a vádlottat jól ismeri, járt Rélicsékhez. A beteg Milivojt két ízben is meglátogatta, de előtte soha sem említette, hogy a mostohaanyjával rossz viszonyban van.

Penc Leopoldina cselédeány, aki akkor szolgált Rélicséknel, mikor Rélics meghalt, kijelentette, hogy nem vette észre, hogy a vádlott rosszul élt volna férjével.

Az elnök: Emlékszik arra, hogy Rélicsné valami szőnyeget vásárolt?

A tanu: Nem tudom, nem emlékszem.

A leány után, akit szintén megeskettek vallomására, Petkovics Daniló és Erski Pétert a kereskedelmi iskola pedellusait hallgatták ki. Egyértelműen azt vallották, hogy Rélics Milivoj az egyik nap még nyolc óra előtt rosszul lett az iskola folyosóján és hányt. Ők még megkérdezték tőle, talán mulatott az éjszaka, Rélics Milivoj azonban azt felelte, hogy tejet ivott reggel és azzal rontotta el gyomrát.

Rélicsné előre csináltatott szemfedőt mostoha fiának

Rélics Radivoj huszonöt éves bankhivatalnok, a meggyilkolt Rélics Milivoj unokaöccse tanuvallomásában elmondotta, hogy többször látogatásban volt Rélicséknel Milivoj betegsége alatt. Egy ízben, amikor édesanyjával együtt volt náluk, a vádlott a betegszoba melletti

szóban azt mondta nekik, *biztosan tudja hogy fia nem fog meggyógyulni, hanem hamarosan meghal.* Ezt a kijelentést a beteg is meghallotta. A tanut szembesítették a vádlottal, aki tagadta, hogy a szájába adott kijelentést tette volna. A bíróság a tanut megeskette.

Rélics Vukoszava, Rélics Radivoj édesanyja ugyanugy mondta el a látogatás alkalmával lefolyt párbeszédet, mint fia, sőt azt is kijelentette, tudomása van arról hogy *a vádlott már előre megcsináltatta mostohafia részére a szemfedőt.* A szembesítésnél a vádlott kijelentette, hogy az egész Rélics-család azért vall ellene, mert ők akarják mostohafia 50.000 dináros örökségét megkaparítani. A bíróság Rélics Vukoszavát is megeskette tanuvallomására.

Jankovics Mita detektív, aki komája volt Rélics Nikolának a védő kérdésére elmondta, hogy a vádlott mostohafia részére kevéssel annak halála előtt új ruhát csináltatott. Arról nincs tudomása, hogy a vádlott férjével és mostohafiával rossz viszonyban lett volna.

Jankovics Katica lényegtelen vallomása után a bíróság elrendelte Jettics Milorad és Benz Leopoldina tanuk szembesítését, mert vallomásukban lényeges eltérések mutatkoznak, azonban a szembesítés se vezetett eredményre.

Az elnök délután két órakor berekesztette a tárgyalást és a tanuk kihallgatását csütörtök reggel kilenc órára halasztotta.

Árvizkatasztrófa Ruzsinszkóban

Kiöntött a csehszlovák Tisza

Ungvárról jelentik: A Tisza áradása tovább tart. A víz hatszázhusz centiméterrel áll a normális fölé, jóval magasabban, mint 1923-ban, a legutóbbi árvizkatasztrófa alkalmával. Az áradás a Tisza felsőfolyásán a legnagyobb; az árviz Viskovo, Kriva és Voljatin községeket teljesen elzárta a világtól. A Selo Solotvina melletti híd *nemcsak az árvíz, hanem az a háromezer köbméternyi is veszélyeztetett, amelyet a víz az erdőkből magával ragadott.* Királyháza és Jasina között az árviz annyira megrongálta a vasúti síneket, hogy *a forgalmat be kellett szüntetni.* A hidaknál a katonaság vette át a mentőszolgálatot.

Huszon az egész cseh kolónia víz alatt áll; az áradás elöntötte Borkut és Körösmező közötti vonalszakaszt is. Huszon több ház összedőlt, emberéletben azonban nem esett kár. A katonaság parancsot kapott, hogy *éjjel-nappal legyen készen a mentési munkálatokra.*

Mi történt a rendőrségi cellában?

Bicskei János halála a bíróság előtt

A szubotivai törvényszéken Paulovics István törvényszéki elnök tanácsa szerdán tárgyalta Szabó Imre és Dancsó József sztarakanizsai lakosok hünerét, akik ellen az ügyészség hatóság megrágalmazása miatt emelt vádat. Szabó és Dancsó ugyanis — a vádirat szerint — olyan kijelentést tettek Bicskei János földműves temetésén, hogy az elhunyt, aki a sztarakanizsai rendőrség fogdájának egyik cellájában felakasztotta magát, nem önkézzel vetett véget életének, hanem a rendőri bántalmazások következtében halt meg.

Szabó Imre vádlott a főtárgyaláson kijelentette, hogy jelen volt ugyan a temetésnél, de a szóbanforgó kijelentést nem tette meg. Az elnök figyelmeztette, hogy annak idején a rendőrség előtt beismerte az inkriminált kijelentés megtételét. A vádlott erre kijelentette, hogy *ezt a vallomást ő nem tette meg.*

Dancsó József vádlott kijelentette a bíróság előtt, hogy nem volt jelen a temetésen és Bicskei halálára vonatkozólag nem tett semminő kijelentést.

A bíróság ezután áttért a tanuk kihallgatására. Apró Bálint tanító elmondta, hogy résztvett a temetésen, de

a vádlottaktól, sem mástól nem hallott semmit Bicskei haláláról. Bicskei Sándor, az elhunyt apja tanuvallomásában elmondta, hogy beszélték ugyan a faluban, hogy fiát a rendőrök agyonütötték, de ezt a vádlottaktól nem hallotta. *Bogdán Ferenc* kőműves tanu jelen volt

szintén a temetésen, de nem hallotta ott, hogy Bicskeit agyonütötték volna. Dr. Gjenero Márkó államügyész és dr. Dedics Nikola védő perbeszédei után a bíróság felmentette mindkét vádlottat, miután nem merült fel ellenük bizonyíték.

A magyar fajvédők tárgyalásokat sürgetnek Jugoszláviával

Eckhardt Tibor szerint Magyarország jövőjét a kisantra kell építeni — A fajvédő ellenzék támogatja a kormányt a Romániával és Jugoszláviával való megegyezésben

Budapestről jelentik: Nagy érdeklődést váltanak ki politikai körökben azok a tárgyalások, amelyek a jugoszláv és magyar kormányok között hír szerint folynak. Érdekes a különböző pártok gyors-metamorfozisa ebben a kérdésben. Legutóbb még csak a demokratikus ellenzék egy kis, elszigetelt csoportja követelt a magyar kormánytól jugoszláv orientációt, ujabban a kormány is magáévá tette ezt az álláspontot, míg most a fajvédő ellenzék is, amely idáig kizárólagosan magának foglalta le — *ugyszólván minden visszhang nélkül — az irre-denta jelszavak hangoztatását, feltűnő pártfordulással kisantra-orientációt követel.* A fajvédőpárt legutóbbi vacsoráján Gömbös Gyula beszéde után Eckhardt Tibor a külpolitikai helyzetről többek közt a következőket mondotta:

— Bethlen politikája husz év alatt kicsiny parasztállammá fogja lesüllyeszteni Magyarországot. Külföldön Bethlent nagyon méltányolják, Musztafa Kemált ellenben nagyon gyűlölik. Azt szeretnénk, ha Beth-

lenről is úgy nyilatkoznának, mint Musztafa Kemálról. *Tudjuk, hogy a régi határok visszaállítására rövid időn belül gondolni sem lehet,* de legalább a határokon túl élő magyarság életképességét kell biztosítani. Locarnóval kapcsolatban erre nagy lehetőségek nyílnának. Nemrégiben még lehetetlen lett volna eredményt elérni, de Locarnó után nem kell félni attól, hogy precedenst teremtsünk. Elhibázott politika, amely a nagyantatra épít. A nagyantant csak tanácsokat adhat, de azokat nem érvényesítheti. *A szomszédos államokkal kell elsősorban tárgyalnunk.* Semmi körülmények között sem gondolok Csehszlovákiára. Ez az állam öt évig sem él, nem érdemes vele szóba állani, de *itt van Románia és Jugoszlávia.* Ezzel a két állammal szükségesnek tartom az érintkezés felvételét. Nem hiszem, hogy Jugoszlávia be ne lássa, hogy a Magyarországgal való becsületes megbékülés önmagának is érdeke. Ha a kormány olyan lépéseket tesz, akkor *ellenzéki álláspontunkkal is támogatni fogjuk.*

Rendezik az állam és az egyházak viszonyát

Trifunovics Misa vallásügyi miniszter nyilatkozata a Bácsmezei Napló számára A miniszter tárgyalásai a szent érseki tanáccsal

A kies fekvésű Szremszki Karlovcin, a pátriárkai székvárosban néhány nap utána ismét megélnéül az élet. A pazardiszi és királyi palotának is beillő pátriárkai rezidenciában tanácskozársra jöttek össze a görögkeleti szerb metropoliták és püspökök, hogy a görögkeleti szerb egyházat érdeklő minden fontosabb kérdést megvitassanak.

A kis Karlovci ilyen alkalmakkor egész új képet kap. Huszonegy metropolita és püspök és kísérete még Szremszki Karlovcin is eseményszámba megy. A hatalmas pátriárkai palota minden lakosztálya érseki vagy püspöki vendéget kapott, de azért díszes lakosztály jutott Trifunovics Misa vallásügyi miniszternek is, aki az érseki tanács keddi ülésére a délutáni személyvonattal Karlovcira érkezett.

Az impozáns széles folyosókon püspökök kisebb-nagyobb csoportja áll és beszélget. Amikor a tanácskozársra szólító csengő megszólal, valamennyien a nagy díszterembe sietnek, ahol körülülük a vörös posztós nagy tanácskozási asztalt. Ugyancsak csengőjelzés szólítja az érseki tanács tagjait déli egykor és este hétkor a közös étkezéshez, amelyen mostanában negyven-negyvenötven szoktak résztvenni. Csak az agg Nikolics Miron pakráci püspök marad távol az esti közös étkezéstől, mert orvosa tejkurát rendelt. Bogdanovics Lukián, az utolsó magyarországi görögkeleti szerb pátriárka gaszteini tragikus halála után Nikolics Miron, mint a legidősebb püspök látta el a pátriárkai teendőket.

A tanácskozáson a nyolcvannégy éves Dimitrije beogradi pátriárka elnököl, tőle jobbról és balról az öt metropolita: Petar, a boszniai davori, Vaszilije, a boszniai banjalukai és bjhácsi, Radonics

Hilarion vrsaci, dr. Dozsics Gavriło, Montenegró és a tengerpart és Varna, szkopljai metropoliták ülnek, mellettük foglal helyet a tizenhat megyéspüspök kor és rang szerint: Nikolics Miron pakráci, dr. Letics György temesvári és velikikikindai, Chirilo dubrovniki és boechei, dr. Zubkovic György budapesti, Zeremszki Hilarius károlyvárosi, Diszitelj nisi, dr. Velimirovics Nikolaj ochridi, dr. Csirics Irenej bácsi és noviszadi, Jefrem zsicai és csacsáki, Mihajlo raskói és prizrendi, Josif bitolji, Serafim stipi és strumicai. Pantelisz Daniló szibeniki és dalmát tengerparti, Mihajlo sabáci, Mitrofan branjicsevszki és dr. Emilian timoki püspökök. Mint érseki tanácsj titkár Ilics Jordan szerepel.

A pátriárkai palotában a tanácskozás alkalmából nagy a sürgés-forgás. Autók és kocsik hajtának fel sűrű egymásutánban az üvegtető, díszes kocsifeljáróra. Az egyik autóból Pribicevics Valerian archimandrita, nemzetgyűlési képviselő szállt ki Dobrodolac Ilja pátriárkai uradalmi igazgatóval.

Egyre-másra jönnek érdeklődők, akik egyik vagy másik püspököt keresik. A folyosókon látni több címzetes püspököt, többek közt dr. Haydin Maximilian püspöki vikáriust, sok szerzetest, néhány újságíró és az *«Ilustrovani List»* fényképészét, aki lapja részére megörökíti az érseki tanács résztvevőit.

A jugoszláv állam megalakulása óta ez a hatodik érseki tanács, amely tulajdonképpen november elsejére volt egybehívva, de keddig a napok a szokásos formásgokkal teltek el.

A szent érseki tanácsot a pátriárka a szent érseki tanácsról, a szent püspöki zsinatról és a görögkeleti szerb egyházzal szülő törvény 19. §-a értelmében

évente legalább egyszerre ülésre hívja össze.

November elsején ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen a székesegyházban Dimitrije pátriárka celebrált fényes püspöki segédlettel.

November másodikán alakult meg az érseki tanács, amely megválasztotta azt a küldöttséget, amely a régi szokáshoz híven, a szent érseki tanács ülésai alkalmából a király Őfelségének hódolatát és lojális hűségét tolmácsolja. A most ülésező érseki tanács kebeléből kijelölt küldöttséget Dimitrije pátriárka vezette és tagjai voltak: Vaszilije banjalukai és bjhácsi, Gavriło montenegrói, Varna, szkopljai érsekek és Georgije kikindai és temesvári megyés püspökök, akik Alekszandar király előtt tolmácsolták a szent érseki tanács hódolatát és külön is kifejezésre juttatták hálóját, mert jelen volt Petrovics Nyegus Péter hainavainak Cettinjeből Lovcenra történt elszállításánál. A király kegyesen fogadta a küldöttséget, amely még Pasics Nikola miniszterelnöknél és Trifunovics Misa vallásügyi miniszternél is tisztelgett, majd visszatért Szremszki Karlovcira.

A hétfői tanácskozáson megalakították az egyes bizottságokat.

A szentérseki tanács a szent püspöki zsinat két kilépő tagja: Hilarion vrsaci érsek és Mihajlo sabáci püspök helyére a legközelebbi két évre Mihajlo raskói és prizrendi és Danilo szibeniki és dalmát tengerparti püspököket választotta meg.

Az érseki tanács a legfőbb egyházi bíróság elnökéül a most lelépő Mitrofan branjicsevói püspök helyébe dr. Letics György velikikikindai és temesvári püspököt, alelnökéül pedig a lelépő Emilian timoki püspök helyébe Jefrem zsicai és csacsáki püspököt választotta meg két évi időtartamra.

A keddi tanácskozáson Trifunovics Misa vallásügyi miniszter is résztvett.

A szent érseki tanács megválasztott bizottságai szerdán kezdték meg a terjedelmes napirend feldolgozását. A napirenden szerepel a naptáregységesítés kérdése is és szóba kerül dr. Török János amerikai görögkeleti püspök nagy port felvert püspökkéavatósi ügye is.

Az érseki tanács végül elhatározta, hogy az 1914-ben az ellenség előtt hősi halált halt Vicsentie szkopljai szerzetes és a többi elesett lelkész és szerzetes lelki üdvéért, hősi haláluk tizedik évfordulója alkalmából az ország minden templomában Tedeumot tartanak.

A tanácskozások két-három hétfig fognak eltartani.

M. J.

Megint elítélték Fényes Lászlót három havi fogházra, a katonai ügyészség megrágalmazásáért

Budapestről jelentik: A Török-tanács szerdán tárgyalta Fényes László sajtópörét, aki a *Népszavá*-ban megjelent egyik cikkében azt állította, hogy *a katonai ügyészség részrehajlóan járt el a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyében és elősegítette a vádlottak szökését.* Fényes a tárgyaláson kijelentette, hogy ezt az állítását, legnagyobb sajnálatára, *lenni kell tartania.*

Dr. Mészner Tivadar ügyész hangsúlyozta, hogy megérti, hogy a vádlott a nagy nyilvánossághoz fordult ennek a *bestiális gyilkosságnak* az ügyében és védekezését is megérti. Minthogy azonban a bizonyításra vonatkozó kérelmét Fényes nem terjesztette be időközben, kérte a vádlott elítélését.

A bíróság Fényes Lászlót rágalmasban mondta ki bűnösnek és *három-havi fogházra, valamint ötmillió korona pénzbüntetésre ítélte.* Enyhítő körülménynek vették, hogy buncselakmány felderítését szolgálta, súlyosbító körülménynek viszont büntetett előéletét.

Az 500 dináros rejtély

A Bácsme gyei Napló november 8-i, vasárnapi számának azt a példányát, amelyből hiányzik a következő alcim:

A Vajdasági Délbácska és a Délbácskai Vajdaság

meztalálta

Varga Józsefné, Ada

akinek az 500 dináros nyereményt ma kifizették.

A Bácsme gyei Napló szerdai példányai közt két olyan lappéldány volt, amelyben a negyedik oldalon a

Merényletet követtek el

a fiamei pravoszláv templom ellen

A beogradi olasz követség épületét katonaság őrzi

cikk címében a következő változás van

Merényletet követtek el

a fiamei pravoszláv templom ellen

Katonaság őrzi a beogradi olasz követség épületét

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap. A mai lappéldányok közt szintén van két olyan lap, ami eltér a többitől.

Aki a Bácsme gyei Naplóra előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy, s 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

Szerelmi részvénytársaság alakult

egyik noviszadi leányiskolában

Tíz-tizenkétéves kislányok ellen folyik a vizsgálat — A rendőrség több előkelő noviszadi polgárt hallgatott ki

Noviszadról jelentik: Az egyik noviszadi leányiskola igazgatósága vizsgálatot folytat az intézet több növendéke ellen, akik — egy szülő följelentése szerint — valóságos szerelmi részvénytársaságot alakítottak: erkölcsstelen életmódot folytatnak és társnőiket is rábeszélnek arra, hogy kössenek barátságot a följelentésben névszerint említett igen előkelő társadalmi állású noviszadi férfakkal. A följelentésben megnevezett leánynövendékek mindössze tizenkét-tizenhárom évesek és a vád szerint erkölcsstelen üzemeiket anyagi ellenszolgáltatásban fejében üzték.

A szóbanforgó tanintézet igazgatósága részéről a kínos ügyet a következőkben ismertették:

— A vizsgálat az iskola több növendéke ellen valóban megindult. Az egész ügyről ugy szerztünk tudomást, hogy az egyik kis növendékünk panaszt tett szüleinek, hogy osztálytársnői be akarják mutatni egy urnak, aki pénzt ad, ha a kislányok felkeresik lakásán. A kislány, szülei parancsára, bejelentette az esetet egyik tanárának, aki értesítette az iskola igazgatóját, mire nyomban a legszigorúbb vizsgálat indult meg az ügyben. Kihallgattunk egész sereg növendéket és többen bevallották, hogy elfogadják kisebb-nagyobb pénzüsségeket egyes noviszadi uriemberektől. Terhelő bizonyítékok merültek fel egy idősebb uriaszony ellen is, aki az ismeretségeket közvetítette. Tekintve, hogy a vizsgálat még folyik, eredményének nem akarunk bővebb közléssel elébeugni.

Az iskola igazgatósága csütörtökön fojezi be a vizsgálatot és addig nem tesz följelentést a rendőrségen.

A noviszadi rendőrség — a leányiskolában folyó vizsgálatról teljesen függetlenül — eljárást indított az ügyben szereplő férfiak egyike ellen egy följelentés alapján, amely az illetőt azzal vádolta meg, hogy három tíz-tizenkét éves kislány ellen erkölcsstelen merényletet követett el. Az ügyben Malenkics Rodoju rendőrkapitány szerdán délelőtt

több ismert noviszadi személyiséget beidézték a főkapitányságra, ahol kihallgatták őket. Minthogy a vizsgálat még ebben az ügyben sincs befejezve, a rendőrség egyelőre nem hozta az ügyben szereplők nevét nyilvánosságra.

A leányiskolában, valamint a rendőrségen folyó vizsgálatokról — minthogy konkrétumok nem kerültek nyilvánosságra — Noviszadon a legképtelenebb hírek vannak forgalomban, amelyek természetesen erősen túlozzák a valóságot.

A Vatikán felmentette állásától a római jugoszláv papnevelő szláv rektorát

Olasz papot neveztek ki a Szent-Jeromos intézet élére

Beogradból jelentik: Beogradban szerdán az a hír érkezett Rómából, hogy a Vatikán a Jugoszlávia tulajdonában levő Szent-Jeromos intézet jugoszláv rektorát és helyettesét váratlanul felmentette állásukból és az intézet élére olasz papot nevezett ki. Az intézet új olasz vezetője hivatalbalépése első napján olyan intézkedéseket léptetett életbe, melyek súlyosan érintik az egyházi főiskola szláv hallgatóit és alkalmasak arra, hogy az intézet eddigi rendjét felborítsák.

A hír Beogradban nagy megütközést keltett és csak fokozta az olaszok elleni elkeseredést. Az illetékes körök követelik, hogy a kormány azonnal lépjen érintkezésbe a Vatikánnal és hasson oda, hogy a római jugoszláv intézet vezetése továbbra is jugoszláv kezekben maradjon. Valószínű, hogy a kormány már a legközelebbi napokban megteszi a szükséges lépéseket, hogy a Vatikán a sérelmes rendelkezést vonja vissza és a szláv rektort hagyja meg állásában.

Painlevé megegyezett a baloldali kartellel

Javaslatait a végsőkig fogja védelmezni a kamarában

Párisból jelentik: A kartel négy pártjának együttes tanácskozása olyan kedvezőre fordult, hogy a kartel válsága elhárítottnak tekinthető. A pártok megegyeztek abban a gyakorlati elvben, amelyet a pénzügyi bizottság további tárgyalásainak során követni fognak s így alapos a kilátás, hogy csütörtökre vagy péntekre, mikor a kamara napirendjén a pénzügyi javaslatok szerepelnek, a pénzügyi bizottság a négy kartelpárt megegyezéseként fogja előterjeszteni a jelentését.

Painlevé miniszterelnök a Matinben így nyilatkozott:

— A kormány kész minden olyan módosításra, amelyet jogosultnak tart, ha az a többség helyeslésével találkozik, de azzal a formális kikötéssel, hogy a módosításoknak nem szabad a kormány javaslatának in-

tencióját változtatni. Történiék bármi is, a kormány az általam kidolgozott tervvel fog a kamara elé lépni és a végsőkig fogja azt védelmezni.

— Javaslatom több részből áll, a melyek összefüggő egészet alkotnak és alkalmasak rá, hogy az állam pénzügyeit megszilárdítsák anélkül, hogy Franciaország, bárcsak időlegesen is, ne teljesítse valamilyen fizetési kötelezettségét. Azt kívánjuk, hogy a pénzügyi vita mielőbb meginduljon a kamarában.

— Én nem fogok meghátrálni, de még csak ki sem térek a támadások elől, állani fogom a harcot, ha belebukom is.

A kartelfrakciók megbízottai egyébként kijelentették, hogy a kartel ismét összeforrt és a parlamenti helyzet tisztázódott.

MEGDŐLT MÁRFFY ALIBIJE

Szenzációs fordulat a budapesti bombamerénylők pörében
A vádbeszéd után újból elrendelte a bíróság a bizonyítás kiegészítését — A közvádoló leleplezte Márffy

Budapestről jelentik: A bombamerénylők pörének szerdai tárgyalásán váratlan fordulat történt. Dr. Kéler Béla főügyész helyettes, aki kedden már a vádbeszédet is elmondotta, meglepetésszerűen újból a bizonyítási eljárás kiegészítését kérte.

A főügyész helyettes elmondta, hogy Márffy József, az elsőfokon halálraítélt bombamerénylő 1922 április 2-ikára alibit igazolt, olyanformán, hogy ő ezen a napon reggel Kismegyeren tartózkodott, délután elment Kőszegre és cipőt rendelt nagybátyjándól, Varga Ferenc cipész-mesternél. A főügyész ezzel szemben most bemutatta a bíróságnak az akkori vasúti menetrendet, amelyből kitűnik, hogy Kismegyerről Márffynak a 7 óra 22 perces vonattal kellett volna elindulni Győrbe és onnan Kőszegre, holott a kismartonj táviratbejegyzés szerint 7 óra 55 perckor még Kismartonban tartózkodott. Így tehát — mondotta a főügyész helyettes — vagy Márffy vallomása valótlán, vagy a táviratbejegyzés hamis, vagy mindkettő utólag készült Márffy érdekében.

A védő tiltakozott a bizonyítási eljárás kiegészítése ellen, amit azonban a bíróság ennek ellenére elrendelt.

Márffy József, amikor a főtárgyalási elnök megkérdezte, mi szót a főügyész helyettes bejelentéséhez, úgy próbálta az ellentmondást megmagyarázni, hogy

Kismegyerről gyalog tette meg az utat Győrbe és csak onnan utazott tovább vonaton.

Az elnök: Mikor ért oda?

Márffy: Tíz perc alatt.

Az elnök: Tíz perc alatt nem lehet három kilométert megtenni.

Márffy: Akkor tizenöt perc alatt.

Az elnök: Az is kevés.

Márffy: Lehet, hogy huszonöt perc volt. Most jut eszembe, hogy nem is gyalog mentem, hanem a pályafelügyelő hajtányán.

Az elnök ezután megkérdezte, hogy hány óras vonattal indult tovább Győrbe Kőszegre? Márffy óvatosan azt válaszolta, hogy nem tudja bizonyosan, hogy vonattal ment-e tovább, vagy kocsi. Ettől kezdve az elnöknek minden kérdésére azt válaszolta, hogy már nem emlékszik.

Dr. Ulain Ferenc, Marosi Károly védője tartott ezután védőbeszédet.

— Meg lehet állapítani — mondotta Ulain — hogy a vádlottak azzal a szert hittel cselekedtek, amely sok millió ember lelkében él és a bomba bizonyos mértékben az igazságot akarta szolgálni, úgy, hogy a vádlottak egy szent ügy martírjai.

A főügyész helyettes replikája után a vádlottak tették meg észrevételeiket. Márffy József kijelentette, hogy nem tud megbánást és alázatosságot mutatni,

mert ártatlan. Hangsúlyozta, hogy most is ugyanazokat az elveket vallja, mint amikor letartóztatták és a vizsgálati fogság alatt egyáltalán nem változott meg.

Zachár táblabíró, az ügy előadója ezután ismertette az 1922 április 2-iki menetrendet és megállapította, hogy az ugynevezett amsterdami gyorsvonat, a melyre Márffy hivatkozott, hetenkint csak háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton közlekedik csak, míg a vitás nap hétfőre esett. Márffy sápadtan, összeszeftont karokkal hallgatta a táblabíró előadását.

Az elnök ezután kijelentette, hogy az ítélet június 18-án, szerdán délelőtt fogja az ügyben az ítéletet kihirdetni.

Újból szabályozzák

a kettősbirtokosok határátlépési igazolványainak ügyét

A szubotcai határmenti kettősbirtokosok nemrég azzal a kéréssel fordultak a vámhivatalhoz, hogy a már lejárt határátlépési igazolványokat a jövő gazdasági évre is érvényesítsék, mert előkészületeket kell tenniük a tavaszi munkálatok megkezdésére. A vámhivatal azonban sem nem hosszabbította meg a lejárt határátlépési igazolványokat, sem pedig újat nem adott ki a kettősbirtokosok részére.

Mint értesülünk, a jövőben már a jugoszláv-magyar kereskedelmi egyezmény alapján fogják kezelni a kettős birtokosokat és minthogy ezek a szerződések rövidesen életbelépnek, addig semmi más intézkedés nem történik a kettősbirtokosok érdekében. A két állam között létrejött kereskedelmi szerződés szabályozza a kettősbirtokosok viszonyát és sokkal enyhébb intézkedéseket tartalmaz az eddigieknél.

A szerződés szerint a jövőben nem csak azok kaphatnak határátlépési igazolványt, akiknek már 1920 előtt is volt Magyarországon birtokuk, hanem azok is, akik 1920 utáni években váltak kettősbirtokosokká, sőt azok részére is adnak határátlépési igazolványt, akik mint bériók szerepelnek. A szubotcai vámhivatal, amint megérkezik a kettősbirtokosokra vonatkozó rendelet, megkezdi a határátlépési igazolványok kiadását.

Hat havi börtönre ítélték

a vasuti pénztárak csalóját

Hamis táviratokkal operált egy volt vasutas

Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszék most tárgyalta Boskovics Tomá volt vasuti tisztviselő bűnpörét, aki — mint annak idején jelentettük — furfangos módon károsította meg az államkincstárt. Boskovics több ízben »hivatatos« táviratokat küldött az egyes vajdasági községek vasutállomásra a szubotcai vasutigazgatóság nevében és utasította az állomásfőnököket, hogy Boskovics Tomának, a vasutigazgatóság kiküldöttjének adják át a vasuti pénztárt. Több esetben sikerült is neki így a vasuti pénztár birtokába jutni és ilyenkor a pénztár tartalmát elikkasztotta.

Igy néhány hónappal ezelőtt megjelent Boskovics Eszter község állomásfőnökénél és a szubotcai vasutigazgatóságra való hivatkozással követelte a pénztár átadását. Az állomásfőnök jöhszeműen át is adta a pénztárt, amelyben nem volt több háromszáz dinárnál, amit Boskovics magához vett. Néhány nappal később a molli állomáson jelent meg Boskovics és mivel az állomásfőnök éppen nem volt otthon, egy napig ő látta el az állomásfőnöki teendőket, hogy a távozó állomásfőnököt bevarja. Itt azonban nem volt szerencséje, mert az állomásfőnöknek gyanus volt Boskovics viselkedése és ezért érdeklődött a szubotcai vasutigazgatóságnál a tisztviselő kiküldetése iránt. Ekkor kiderült a szerzetesség és Boskovicsot letartóztatták.

A kikindai törvényszék a bizonyítási eljárás lefolytatása után család miatt hat havi börtönre és négyszáz dinár mellékbüntetésre ítélte Boskovics Tomát. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlott és védője felebezték.

HIREK.

— **A november 13-iki ünnepségek programja.** Szubotica város ebben az évben is fényes keretek között fogja megünnepelni a szerb hadsereg bevonulásának évfordulóját. A kulturregységek kezdeményezésére a városi hatóság elhatározta, hogy a november 13-iki ünnepségekkel kapcsolatban megünneplik Danicsics György kiváló szerb tudós születésének századik évfordulóját is. Az ünnepségeket előkészítő bizottság, amelynek elnöke *Atyimovics Miodrag dr.*, a szubotici jogi fakultás dékánja, az alábbi programot állította össze: November 13-án délelőtt kilenc órakor hálaadó istentisztelet valamennyi templomban. Háromnegyed tíz órakor diszközgyűlés a városi közgyűlési teremben. A diszközgyűlés után dr. Gyurovics Dimitrije egyetemi tanár Danicsics György életéről és munkáiról tart ismertető előadást és utána a közönség menetté alakulva, a városház előtti téren felállított tribünhöz megy, ahol a polgári és katonai hatóságok vezetői előtt katonai felvonulás lesz. A menet ezután a „November 13.” emléktáblához megy, amelyre koszorút helyez. Innen a Kralja Aleksandra és a Vojvoda Putnika uccán keresztül a menet az „Ismeretlen hős” emlékszórhoz vonul, ahol Pertics Mihály újságíró tart beszédet az egyesülésről. Tizenegy órakor a 34. gyalogezred tartja szláváját. Délután három órakor az összes iskolákban előadást tartanak a nap jelentőségéről és Danicsics György irodalmi és közoktatási tevékenységéről. Este kilenc órakor a „Bunyevác nők egyesülete” és a Szerb Nőegylet a Városi színházban hangversenyt rendez. A városi hatóság korábbi rendelete szerint november 13-ika munkanap, csupán délelőtt tizöt tizenketőtől kell zárva tartani az üzleteket.

— **A vajdasági adózás a radikális klub előtt.** Beogradból jelentik: A radikális klub csütörtökön ülést tart, melynek napirendjén a vajdasági adókezelés szerepel. A vajdasági radikális képviselők elhatározták, hogy az ülésen követelni fogják, hogy a Vajdaság adóterhein könnyítsenek.

— **A román kormány és a magyar telepesek kártérítése.** Bukarestből jelentik: A hivatalos lap közlése szerint a kormány a magyar telepesek kártérítése céljára 28,350.000 leit a nemzeti banknál letétbe helyezte.

— **Ujra megjelennek a noviszadi lapok.** A noviszadi grafikai munkások kizárása megszűntnek tekinthető. A zagrebi főnökegyesület és a munkások közti megállapodást aláírta a *Pilischer* és *Sztanisics*-cég, szerdán elfogadta a megegyezést másik két nyomda is, a »Merkur« és a Csamprag-féle nyomdavállalat. A Noviszadon megjelenő napilapok, amelyek a kizárás tartama alatt, redigáltak tartalommal jelentek meg, közbeléptek a lapokat előállító nyomdavállalatoknál, hogy ezek is egyezzenek meg a munkásaikkal. Erre kedden este a *Zasztava* és a *Deutsches Volksblatt* nyomdája is elfogadta a megállapodást s szerdán aláírta azt a Délbácskát előállító *Farkas* és *Dürbeck*-nyomda s a Vajdaság nyomdája, az *Uránia*. Szerdán megegyezett a *Sztantics*, *Ifkovic*s, továbbá a *Milutinovic*s és *Vecsernyomda* is, úgyhogy a 14 noviszadi nyomda közül tizben megvan a megegyezés s szerda óta dolgoznak a munkások. Most még csak négy nyomdában nincs megegyezés.

— **Három órát késett a beogradi személyvonat.** Noviszadról jelentik: Szerdán reggel a Beogradból Noviszadra induló 212. számú személyvonat 170 perces késéssel érkezett meg Noviszadra. A késés Noviszadon nagy izgalmat keltett, mert mindenki összeütközésre gondolt. A vonat beérkezésekor derült ki, hogy a késés azért következett be, mert Zemunban a szerezvény három kocsija kisiklott. A kisiklásból kifolyólag senkinek nem történt semmi baja.

— **Kémkedés gyanúja miatt letartóztattak egy kolozsvári magyar mézáróst.** Bukarestből jelentik: A kormány kommunikét bocsájtott ki, mely szerint Kolozsváron a rendőrség házkutatást tartott a mézárós egyesület titkárnál, Szilágyi Jenőnél, aki ugyanabban a házban lakik, amelyben a magyar konzulátus van. A házkutatás során sok fegyvert és okmányt találtak, melyek azt bizonyítják, hogy Szilágyi kémkedéssel foglalkozott. A rendőrség úgy Szilágyit, mint a román hadsereg két alantasabb tisztjét letartóztatta.

— **Sikkasztásért letartóztatott noviszadi kereskedő.** Noviszadról jelentik: Britvics Dragutin noviszadi kereskedő, akinek a Ljubljanska-ucca 5. szám alatt van vegyeskereskedése, múlt évi november 23-án Bednár Antalné lipovlani termelőtől négy vagon burgonyát vett át bizományba. A bizományi árut 39.000 dinárért eladta és a pénzt megtartotta. Bednárné feljelentésére a noviszadi rendőrség letartóztatta Britvicsot és az ügyészségnek adta át. Skrebiljin Iván vizsgálóbíró ma kihirdette a beismerésben levő kereskedő előtt az előzetes letartóztatási végzést.

— **Csütörtökön hirdeti ki a tábla az ítéletet a Beniczky-pörben.** Budapestről jelentik: Az ítélet-tábla szerdán délután két óráig tartó zárt tárgyaláson foglalkozott Beniczky Ödön kormányzó-sértési pörével. Az ítéletet a tábla csütörtökön délelőtt hirdeti ki.

— **Az angol király lakomát ad a locarnói szerződés aláírásakor.** Londonból jelentik: Mint a Reuteriroda értesül, az angol király valószínűleg december elsején, a locarnói szerződés aláírására kitézött napon a szerződés aláírására számára a Buckingham-palotában lakomát ad. Erre a napra körülbelül harminchat államférfi érkezik Londonba, köztük az érdekelt államok külügyminiszterei. A szerződés aláírása vagy a külügyminisztériumban, vagy a St. James-palotában történik meg.

— **Átnyújtották a német választ Párisban.** Párisból jelentik: A birodalmi kormány választát a nagykövetség tanácsának legutóbbi jegyzékére szerdán nyújtották át Párisban.

— **A budapesti kórházak valamennyi orvosa lemond.** Budapestről jelentik: A kultuszminisztérium a szanálási akcióval kapcsolatban megszüntetett kilenc kórházi orvosgyakornokj állást. Az orvosgyakornokok már szeptember elsején nem kapták meg fizetésüket. A kórházak orvosai az igazgató-professorok kivételével elhatározták, hogy ha a minisztérium nem veszi vissza az elbocsátott orvosgyakornokokat, november 15-ikén mindnyájan lemondanak állásukról. Az orvosok ezt az elhatározásukat memorandumban fogják közölni a minisztériummal.

— **Tizenötezer fémmunkást kizártak Németországban.** Mainzából jelentik: A fémmagyiparosok szövetsége elhatározta, hogy a mainzi, wiesbadeni, reingau és az e városokhoz tartozó kerületek valamennyi fémmunkását november 16-án kizárja. Ez az intézkedés mintegy tizenötezer munkást érint.

— **Távozik a magyar pénzügyminiszter a valorizációs javaslat miatt.** Budapestről jelentik: Politikai körökben pártkülönbőség nélkül nagy az ellenszenv az új valorizációs javaslattal szemben. A javaslat tárgyalásánál nagy parlamenti viharokat várnak. Érdekes, hogy az általános ellenszenvre való tekintettel a kormánypárt egy tagja se akarja vállalni a javaslat előadói tisztét. Szerdán érdekes incidens játszódott le a nemzetgyűlés folyosóján a javaslat miatt. Több képviselő arra kérte a pénzügyminisztert, hogy teljes terjedelmében hozza nyilvánosságra a törvényjavaslatot, amit Bud János pénzügyminiszter a parlamentben szokatlan hangon, rendkívül élesen, magából kikelve utasított vissza. A pénzügyminiszter pozícióját a valorizációs javaslat miatt megrendültnek tartják s valószínű, hogy távozik helyéről.

— **A noviszadi rendőrség betiltotta az orjunisták olaszellenes gyűlését.** Noviszadról jelentik: Az olasz fasiszták trieszti nyomdarámbolása a noviszadi nacionalista ifjuság körében is nagy elkeseredést keltett és az Orjuna vezetősége úgy határozott, hogy november tizenkettedikére csütörtökre estére nagy népgyűlést hív egybe, amelyen olaszellenes tüntetést rendeznek. A népgyűlés ideje összeesett volna a rapallói szerződés aláírásának ötödik évfordulójával és a gyűlésen a nacionalista ifjuság egyben tüntetni akart a rapallói szerződés ellen is. A noviszadi rendőrség szerdán reggel írásbeli válaszban értesítette az Orjuna vezetőséget, hogy a gyűlés megtartására nem ad engedélyt és figyelmezteti az egyesület vezetőségét, hogy a rendőrség betiltó határozatát a legszigorúbban tartsa meg. Ha az Orjuna mégis megkísérelné a gyűlés megtartását, a rendőrség végső esetben fegyverrel fogja megakadályozni a gyülekezést.

— **Leszakadt a fahíd.** Grácból jelentik: Seipel volt kancellár dr. Rincelen stájerországi tartományi főnök kíséretében Reithersburgnál egy fahidon kelt át. A kancellár kíséretében levő tömeg alatt a híd leszakadt és többen a mély árokba zuhantak. Öten megsebesültek.

— **Bezárták a bécsi világkereskedelmi akadémiát.** Bécsből jelentik: A világkereskedelmi akadémiát a fajvédők zavargásai miatt bizonytalan időre bezárták.

— **Kitalált gyilkosságért kéthavi fogház.** Szegedről jelentik: Szerdán tárgyalta a szegedi törvényszék Kurz József szentesi hírlapíró sajtópörét, aki özvegy Borbély Józsefnéről azt írta, hogy félkegyelmű fivérét Dombi Szücs János megölte, feldarabolta és a testrészeiből szappant főzött. Később kiderült, hogy Dombi Szücs Jánost a hőmezővásárhelyi kórházban ápolják, ahol a cikk megjelenéséig nem tudták megállapítani kilétét. A szegedi törvényszék Kurz Józsefet kéthavi fogházra, egy millió korona pénzbüntetésre és özvegy Borbély Józsefné javára tizenöt millió korona kártérítésre ítélte.

— **Zavargások Portugáliában.** Madridból jelentik: Portugáliával minden telefon- és táviró-összeköttetés megszakadt. Madridban azt hiszik, hogy a telefon- és a táviró-forgalom a portugáliai választási zavargások miatt szakadt meg.

— **Nagy vihar Velencében és Rómában.** Rómából jelentik: Velencében kedden jégesővel kísért heves vihar volt, amely az uccákat jégréteggel borította el. Délután Rómában a szélvihar Sanpietro külvárosában teljesen felborított egy baraktábor, úgy, hogy husz család hajléktalan maradt.

— **Eltemették Dungyerszky Dancsikát.** Dungyerszky Dancsika szrbobráni nábob öngyilkossága megyeszerzte nagy részvétet keltett. Dungyerszky Dancsika apja, Dungyerszky Luka fivére volt az elhunyt noviszadi nábobnak, Dungyerszky Lázárnak. A nagy vagyont nővére és ugyancsak öngyilkossá lett Milán bátyjának négy gyermeke örökl. Dr. *Le-mails* Jován noviszadi államügyész, miután az öngyilkosság kétségtelenül megállapítást nyert, mellőzte a boncolás elrendelését és megadta az öngyilkos eltemetéséhez az engedélyt. A noviszadi püspökség azonban megtagadta a harangozási engedélyt. A temetés szerdán délután két órakor az egész község osztatlan részvétele mellett folyt le. A temetéshez az egész megyéből nagyszámúban érkeztek az elhunyt hozzátartozói és barátai.

— **Vasuti összeütközés.** A Zemun—Obovi-i vasuti állomáson szerdán reggel két tehervonat összeütközött. Mindkét mozdony kisiklott, emberéletben azonban nem esett kár.

— **Agyonlőtte magát egy katonaszerelmi bánatában.** Szomborból jelentik: Mális Alibacsics boszniai származású 23 éves katona hét-főn délelőtt szolgálati fegyverével agyonlőtte magát és nyomban meghalt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— **Letartóztatott orgazda.** Noviszadról jelentik: Medurics Vlada turjai péksegéd és Gerics István turjai napszámos munkaadójukól, Zsivanovics Sztanimir noviszadi péktől négyszáz dinár értékű lisztet loptak el és adták el Mijin Stevan noviszadi kocsmáros feleségének. A vádiratot a vádtanács szerdán jóváhagyta és elrendelte az orgazda kocsmárosné letartóztatását.

— **Elitelték a brutális palánkai rendőröket.** Noviszadról jelentik: Ezévi május 24-én Parabuczi Stevan bácska-palánkai rendőrőrmester Radojkov Szima, Rakics Lázár, Obela Gyura, Krsztics Stevan és Pencz Stevan rendőrökkel megjelent a Heberling Testvérek palánkai vendéglőjében, ahol éppen tánc volt és onnan Radojkov Szima rendőrrel kihívatta *Willding* Adám palánkai gazdát és amikor az vonakodott a szokatlan időben és formák közt történt rendőri idézésnek eleget tenni, több rendőrrel a táncteremből kihurcoltatta és annyira megverette, hogy hetekig súlyos betegen feküdt. A noviszadi kerületi törvényszék kedden tárgyalta a brutális rendőrök ügyét és Parabuczit két havi, Radojkov Szimát egy havi, Rakics Lázárt két havi, Obela Gyurát két havi fogházra ítélte. Krsztics és Pencz rendőröket elzárással nem sujtották, de politikai jogaiktól egy évre megfosztották őket is s az elitelt rendőröket is. Az államügyész megnyugodott az ítéletben, ellenben az elitelték felebbtek.

— **Megmérgezte magát.** Német Erzsébet szubotici huszonkét éves leány szerdán délelőtt Halasi-szőlők 102. szám alatti lakásán zsirszódával megmérgezte magát. A mentők beszállították a kórházba. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— **Goldsand Róbert noviszadi hangversenye.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Ingenkenyer egyesületnek november tizenkilencediki estélyén Goldsand Róbert, a tizenéves világhírű zongoraművész fog művészhangversenyt rendezni.

MAI HENRIK és FIA

orvosi szakkönyvkereskedő és könyvkiadó
BUDAPEST, IV, MUZEUM KÖRUT 35c.

Most megjelent orvosi könyvjegyzékét szakemberek részére bérmentve megküldi. 9180

— **Pánik a newyorki értéktőzsdén.** Newyorkból jelentik: Az értéktőzsdén napok óta viharos pánik uralkodik. Az egyes értékpapírok árfolyama oly mélyre süllyedt, amilyenre huszonöt év óta nem volt példa. A forgalom hétfőn három és félmillió darabra rugott és ez a nagy forgalom hozta magával az izgalmakat. Kedden már az ügynökök egész serege és több kisebb bank jutott csődbe. A katasztrófát annak tulajdonítják, hogy Amerika túbecsülte a locarnói szerződés várható hatását, amit az angol és amerikai spekuláció túlzott optimizmussal tulhajtott spekulációkkal igyekezett kihasználni.

Kis ut...

Ritkul a levegő körültem,
már azt is tudom merről jöttem:
Üresen kong az égi bolt...
Be jó volt, amíg szárnyam volt!

E földön minden csalfa, dlnok:
akarát-göz... Ikaros-álmok...
A vége mindig, mindig az,
hogy szétfolyunk, mint a viasz.

Szívünk' ezerszer odaadjuk,
Szívünk' ezerszer megtagadjuk.
Egyet nyelünk — s íres a bál...
Életről így leszen halál.

Kis ut: a lélektől a testig.
Gyermekből lérti lesz napestig;
Éjjelre agg, ki már alig
lélekezik. S nem él hajnalig...

Somlyó Zoltán

— **A Bankgassei milliók ügye a magyar nemzetgyűlés zárszámadási bizottsága előtt.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés zárszámadási bizottsága szerdán kezdte meg a Bankgassei milliók ügyének tárgyalását. Szabó Imre szociáldemokrata hangsúlyozta, hogy rengeteg új terhelő adat merült fel, miért is a milliókról való újabb elszámolást és parlamenti bizottság kiküldését követelte. Ezután zárt tárgyalást rendelt el az elnök és a teremben tartózkodó Farkas Tibor képviselőt — aki nem tagja a bizottságnak — ugyancsak kizárta az ülésről. Farkas Tibor tiltakozott a kizárás ellen és kijelentette, hogy csak a külügyi és mentelmi bizottság tanácskozási lehetnek zártak, miért is bejelenti mentelmi jogának megsértését.

— **Belgiumban kisiklott egy gyorsvonat.** Brüsszelből jelentik: A Brüsszel—Charleroi között közlekedő gyorsvonat Nivelles közelében eddig meg nem állapított okból kisiklott és a mozdony, valamint az első hét kocsi lezuhant a meredek töltés oldalán. Az utasok közül igen sokan megsebesültek, közöttük tizen súlyosan. Halálos áldozata a szerencsétlenségnek nem volt.

— **Csempészéssel is foglalkozott a megszökött zagrebi milliomas szállító.** Zagrebból jelentik: Hacker Zsigmond szállító eltűnése nagy feltűnést keltett Zagrebban, ahol egyáltalán senki sem tudta, hogy a többszörös milliomas már hónapok óta anyagi zavarokkal küzdött. Hacker, akinek vállalata, a „Tahak” egyike volt az ország legnagyobb szállítócégeinek, osztatlan megbecsülést élvezett a horvát fővárosban. Szaktudása annyira elismert volt, hogy a zagrebi kereskedelmi főiskolán szállítási ügyekről több előadást tartott a főiskola felkérésére. A rendőrség, mely a nyomozást megindította, kiderítette, hogy Hacker csempészéssel is foglalkozott és a vámbatóságok több ízben sújtották százezer dináros bírságokkal. Ebensperger Elzát, a vállalat pénztárnoknőjét, akit kedden letartóztattak, a rendőrség szabadlábra helyezte, mert megállapítást nyert, hogy semmi része nincs Hacker szökésében. A szökésben levő Hacker Zsigmond hollétééről még semmit sem tudott meg a rendőrség.

Kitört a zagrebi diáksztrájk

Az egyetemen, az állatorvosi főiskolában és az export-akadémián szünetel az előadás — A ljubljani diákok is sztrájkolnak — A tanárok szolidárisak a hallgatókkal

A beogradi egyetemi hallgatók háromnapos tiltakozó sztrájkot rendeznek

Zagrebból jelentik: A zagrebi egyetem hallgatói szerdán délelőtt háromnapos tüntető-sztrájkot kezdtek, válaszul arra, hogy az olasz zászlót elégető diákok közül a rendőrség hetet két-heti fogházra ítélte. A sztrájk megkezdésének jeléül az ifjuság szerdán délelőtt valamennyi fakultáson elhagyta az előadótermet. Az egyetemi hallgatók példáját délután a többi főiskolák növendékei is követték és az állatorvosi főiskola, valamint az export-akadémia hallgatói is sztrájkba léptek.

A zagrebi ifjuság mozgalmához szerdán délután a ljubljani egyetem és főiskola hallgatói csatlakoztak és szintén háromnapos sztrájkot kezdtek. A diákok sztrájkjával a tanárok is szolidaritást vállaltak.

— **A Knizsevi Sever szubotici havi folyóirat** novemberi száma igen nívós tartalommal jelent meg. Dr. Ivics Alexa, Csicsovacski Zsárkó, Jeltics Zsivkó, Lazarevics Radován, Protics Cseda, Milivojević K., Galina G., Matovics S. M., Risztánovics V. Száva, Obradovics Ozren, dr. Gyurovics Dimitrije, dr. Milics Ivó, dr. Nikics Ferdó, Berafeszt Sz. V., dr. Erdélyánovics Jován irtak értékes cikkeket a tartalmas számba.

— **Megszűnt egy szombori kávéház.** Szomborból jelentik: A szombori Beograd-kávéház helyiség bérlője és a háztulajdonos között nemrég per indult meg, mert a bérlő nem vette tudomásul a bérllet felmondását. A bíróság szerdán foglalkozott az ügyvel és a felmondást azonnali hatállyal érvényesnek mondta ki. A kilakoltatás folytán a Beograd-kávéház megszűnt és most már csak egy kávéháza maradt Szombornak.

A **Ma Este** legújabb száma már megjelent rendkívül nívós tartalommal. Sok novellát, riportot, verset és képet közöl a népszerű hetilap, amelyet a Kurir hoz forgalomba Suboticián.

— **A Színházi Élet** legújabb száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. A gazdag rovatokon, sok képen, riportokon, novellán és regény folytatáson kívül a lap közli Paul Mangham érdekes „Eső” című drámáját, valamint kottamellékletet is ad. Az új példány — amelyben jugoszláviai melléklet is van — a Literária árusítóinál kapható tizenkét dinárért.

— **Becsületes megtaláló keresetlik.** Albert József urasági kocsi bejelentette a szubotici rendőrségben, hogy a vasutállomástól a Szent Teréz-templomig húzódó utvonalon elvesztett négyezerötven dinárt. A rendőrség felhívja a becsületes megtalálót, hogy jelentkezzen a rendőrségben.

— **Pancevói pénzhamisítók a noviszadi törvényszék előtt.** Noviszadról jelentik: A pancevói rendőrség ezévi március 21-én letartóztatta Gyorgyevics Milka kereskedelmi akadémiát végzett pancevói magánhivatalnoknőt, annak bátyját: Gyorgyevics Dragutin pancevói titkos rendőrt és Kresedinac Anka, pancevói napszámosnőt, mert Gyorgyevics Milka, a megtévesztésig jól sikerült ezer dináros bankjegyeket hamisított és azokat Kresedinac Anka útján forgalomba hozták. A noviszadi kerületi törvényszék Gomirac-tanácsa szerdán tárgyalta a bűnügyet. Dr. Lemaics János vádbeszéde és dr. Kovács Bódog és dr. Milutinovics Arzen védőbeszéde után a bíróság meghozta ítéletét, amely szerint Gyorgyevics Milkát pénzhamisítás büntette miatt tíz évi börtönrre ítélte,

A letartóztatott diákok közül kettőt szabadlábra helyeztek, a többi hét folytatta az éhségsztrájkot, amit tudvalevőleg azért kezdtek, mert közönséges bűnözők cellájában és azokkal együtt helyezték el őket. Perovics Mladen dr. egyetemi rektor szerdán interveniált dr. Ragonics rendőrigazgatónál a letartóztatottak érdekében és ennek tulajdonítható, hogy a foglyokat külön helyiségben helyezték el és saját ételmezésüket is engedélyezték.

A letartóztatott diákok éhségsztrájkjának hírére a beogradi egyetem hallgatói elhatározták, hogy háromnapos tiltakozó szimpátia-sztrájkot rendeznek, mely csütörtökön reggel kezdődik.

Kresedinac Anka 6 havi fogházra. Mindkettő büntetéséből 5 hónapot és 10 napot vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett. Gyorgyevics Dragutin közszégi rendőrt felmentette. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a két elítelt felebezett.

— **Hitelezői család miatt letartóztattak egy hadigazdagot.** Budapestről jelentik: A rendőrség szerdán letartóztatta Barta Béla budapesti vas- és olaj-nagykereskedőt, aki ellen hitelezői család miatt tettes feljelentést. Barta a háboru alatt nagy vagyont szerzett, fényűző módon élt, két hónappal ezelőtt azonban csődbe került.

— **Megjelentek az új Ford-kocsik Szuboticián.** A szubotici Weigand et Co. cég részére már megérkeztek az új típusu Ford-kocsik, amelyek sokkal tetszetősebbek, a régi típusu kocsiénál. Az új Ford-nak alacsonyabb a karosszériája és maga a kocsi is hosszabb. Az új Ford-kocsik közül egy pár már forgalomba is került Szuboticián.

— **A cservenkai kasszarablók.** Somborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán tárgyalták a cservenkai téglagyári iroda betörőinek a bűnügyét. Mint ismeretes, 1924 évi július elsején éjjel egy cigánykaraván behatolt a téglagyár irodájába, ahonnan magukkal vitték és kifosztották a Wertheim-szekrényt. A cigányok százhuszonnyolcezer dinárt raboltak el. A nyomozás során a cigánykaravánt elfogták, azonban a starakanizsai rendőrségtől kettő kivételével valamennyi gyanúsított megszökött. Az ügyészség ennek következtében csak Kolompár Mihály és Kovács Mihály cigányok ellen emelt vádat. A szerdai tárgyaláson a vádlottak tagadták, hogy résztvettek a cservenkai kasszarablásban. A bizonyítási eljárás során azonban bűnösségük beigazolódott. A bíróság ítéletében Kolompárt és Kovácsot bűnösöknek mondta ki s négy-négy évi fegyházra ítélte őket. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlottak azonban felebbezték.

— **A szubotici Francia-klub** értesíti tagjait, hogy a könyvtár hétköznaponként délután négy órától, vasár- és ünnepnapokon délután két órától rendelkezésükre áll. Könyveket csütörtökönként délután 5—7 óráig adnak ki hazavitelre. Társas összejövetelek kedden és csütörtökön lesznek. Minden kedden konferencia, csütörtökön pedig táncmulatság lesz. Havi tagsági díj 15 dinár. Tagjelentkezéseket a klub elnöksége fogad el.

— **A Bácsmegeyi Napló grafologusa Szentán.** Szentáról jelentik: A Bácsmegeyi Napló grafologusa november 12-én este félkilenc órai kezdettel a Royal szálloda helyiségében grafologiai előadást tart. Belépti díj nincsen.

— **Halálugrás az építési állványról.** Szkopljéból jelentik: Kedden délután a Vardar-folyó partján épülő tisztó otthon mellé felállított építési állvány összedőlt. A nyolc méteres állvány tetején egy munkás dolgozott, aki a dűlőfélben levő állványról a Vardar folyóba akart ugrani. A szerencsétlen ember azonban a földre zuhant és szörnyethalt.

— **Letartóztatták Garibaldi Istvánt.** Lugánóból jelentik: A ferrarai „Corriera” című fasiszta lap közli, hogy Garibaldi Istvánt és öccsét az olasz határon letartóztatták.

— **Francia és angol ünnepek a fegyverszünet megkötésének évfordulóján.** Párisból jelentik: A fegyverszünet megkötésének hetedik évfordulója alkalmából Párisban díszes ünnepek voltak a diadalkapunál. Az ünnepeken megjelent Doumergue köztársasági elnök, Painlevé miniszterelnök a kormány élén, a tábornoki kar és a külföldi diplomaták. — Londonj jelentés szerint György király az évforduló alkalmából megkoszorúztatta az ismeretlen katona sírját.

Dr. Hirth Ferenc ügyvéd irodáját Poštanska ul. 1. sz. alá (Posta és Vörösökör Iskola közötti utca) helyezte át.

Lakásberendezések, hálók, ebédlők, uriszobák, stb. stb. egyszerűbb és díszesebb kivitelben legelősebben Braća Goldner jég szekrény, fabutor és rezárugyárban szerezhetők be. Subotica, Jugovića ul. 20.

Egészség és boldogság

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissesség-től sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Sary-tele
KALODONT
világszerte fogalom

SPORT

A jugoszláv csapat Rómában
Róma válogatott — Jugoszlávia 7:3 (0:1)

A jugoszláv válogatott csapat az eredeti tervtől eltérően szerdán Rómában játszott az olasz főváros válogatott legénysége ellen, amelytől 7:3 (0:1) arányban vereséget szenvedett.

A jugoszláv csapat kudarca főleg annak tudható be, hogy a válogatott háttérpár: *Ilkovic* és *Vrbancics* nélkül állt ki és a helyettük játszó szükségbekkel egyáltalán nem tudták őket helyettesíteni. A csapat ezenkívül az utazástól fáradtan nem tudott olyan játékot produkálni, mellyel a gyors, szívvel-lélekkel játszó olaszokat maga alá gyűrhetné. Az első félidőben a jugoszláv legénység mindvégig ura volt a helyzetnek és *Jovanovic* révén a vezetést is megszerezte. A szünet után a közönség biztatására az olaszok hihetetlenül erős tempót diktáltak és a tartalék-hátvédek hibájából egymásután érték el góljaikat. Az eredmény *nem hü*

kifejezője a játéknak, mert a jugoszláv tizenegy úgy technikai tudásban, mint taktikai érvekben *felülmúlta Róma válogatottját* és ha kompletten és fit kondícióban állt volna ki, semmiesetre sem szenved vereséget. A jugoszláv csapat legjobb emberei *Bencsics* és *Jovanovic* voltak.

A válogatottak pénteken reggel érkeznek meg Zagrebba.

A prágai DFC Beogradban. A prágai DFC csapata november 28. és 29-ikén Beogradban vendégszerepel, ahol első napon a Jugoszlávia, a második napon pedig a BSK lesz az ellenfele.

Kairóba megy a BSK. Beogradból jelentik: A BSK meghívására, január elején Kairóba megy, ahol több mérkőzést fog játszani. Utközben Szalonikiben és Athénben is játszik egy-egy mérkőzést.

KÖZGAZDASÁG

Felemelték a bórserző anyagok vámját, Beogradból jelentik: A vámügyi bizottság szerdán folytatta tanácskozását. Elhatározták, hogy a rézgalic behozatali vámját törlik, a bórserző anyagokét pedig tíz dinárról huszra emelik fel.

Eső után köpönyeg. Sztarakanizsán a legutóbbi, november 8-iki országos vásárt az eső teljesen elmosta. A kanizsai iparosok e hó 29-ikére pótvásár engedélyezését kérik.

Keves orosz buza jön már az európai piacokra. Az európai piacokra aratás után nagy tömegekben özönlött az orosz buza. Az orosz buzaszállítványok már elmaradnak és ujabban feltűnően kevés orosz buza kerül az európai piacokra. Valamennyi szakértő egyetért abban, hogy az orosz buzatermést aránytalanul túlbecsülték. Az orosz buza elmaradásának hatása ismét jelentkezik az európai piacokon. Az importországok pillanatnyilag még nincsenek gabonabehozatalra utalva, mert közülük többen képesek szükségletüket saját termésükből — mely jobb volt a tavalyinál — néhány hónapra fedezni. Jugoszláviában a helyzetet az teszi súlyossá, hogy sem a termelő, sem a kereskedő nem jut pénzhez, s így a gabonaüzletek teljesen jelentéktelenek. Az elmúlt héten kisebb mennyiségek kerültek Braila irányában elszállításra.

KINTORNA

Az iskolában a tanító feladja a kérdést:

— Ki tud egy másik kifejezést a pajtás szóra?

Általános hallgatás.

A tanító segíteni akar és folytatja a kérdést:

— Nahát, hogy nevezzük azt, aki, anélkül, hogy haszna lenne belőle, mindent elvégez helyettünk, értünk áldozatokat hoz, sőt ha kell, megosztja velünk mindenét is... na nem tudjátok, az egy ba... nos, Möricka, te csak tudod, egy ba...

— Egy bajuk — vágja rá Möricka.

A legnépszerűbb szubotjai étteremben, a *Sztipics*-féle vendéglőben történt a következő eset:

Két fiatalember vacsorázott a hátsó teremben. Mikor a jóétvágyal elfogyasztott pazar menü után a számla kiigénylésére került a sor, kiderült, hogy az ifjaknak *nincsen pénzük*. A főpincér

— Családi dráma Budapesten. Budapestről jelentik: Szerdán délután családi dráma játszódott le Budapesten a Tükör-ucca 2. szám alatti házban. *Jakabházy* László máv. ellenőr felesége, született *Kohner* Teréz megleste az urát, háromszor rálőtt s életveszedelmesen megsebesítette. *Jakabházy* jelentkezett a rendőrségen s elmondta, hogy a férje *válni akart tőle*, mert más asszonyt szeretett, ő nem akart beleegyezni a válásba, ezért a férj eladta ötszobás lakását, úgy, hogy nagy nyomorba jutott, az uccára került, végső elkeseredésében meg akarta ölni a férjét. Letartóztatták.

— A munkásrokkantság elleni biztosítás Ausztriában. Bécsből jelentik: A kormány a nemzetgyűlés elé terjesztette a munkásbiztosításról szóló törvényjavaslatot. A javaslat rendezi a munkások baleset-, betegség- és munkanélküliség elleni biztosításának kérdését és behozza a munkások rokkantság elleni biztosítását is. A javaslat szerint betegség, munkanélküliség, rokkantság, aggkor és halál, valamint munkaközben történt baleset következményei ellen biztosításra kötelezettek és biztosítottak azok, akik munka-, szolgálat- vagy tanoneviszony alapján dolgoznak. A biztosítás új rendezésével a munkaadók megterhelése hatvankilenc millióról száztizenkilenc millió sillingre, a munkásoké pedig százegy millióról százhat millió sillingre emelkednék évente.

Lepadat és *Jovanovic* subotikai cégnél vásárolt sorsjegyek közül november 10-én kisorsoltattak:

14.000 dinárt nyert: 92005. sz.
8.000 dinárt nyert: 56168, 57287 sz.
3.000 dinárt nyert: 6745, 53013, 68832. sz.
1.000 dinárt nyert: 13136, 14332, 37413, 138895. sz.
400 dinárt nyert: 6707, 10513, 15, 22, 45, 91, 11920, 64, 13142, 48, 13995, 14379, 17263, 67, 23007, 67, 71, 27412, 45, 28081, 29625, 30718, 96, 37419, 39223, 96, 300, 55697, 56121, 52, 57966, 83, 58829, 53, 76, 81, 67238, 68821, 71224, 72405, 99, 73933, 79930, 34, 67, 84126, 35, 67, 86570, 92097, 93193, 95895, 104158, 71, 75, 93, 107181, 109581, 112442, 84, 96, 114836, 73, 117354, 73, 119508, 131947, 69, 132406, 28, 42, 134463, 138831, 45, 145305, 148957, 80.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

Jön! Jön! Jön! november 17—24-ig. »Háló Subotica« nagy fővárosi revue 22 képben, összeállította *Maestor Rozsnyai*, előadja *Miss Arizona*, *Mali Herkules* és a 6 *Arizona girls*. A Hotel National disztermében (volt *Trokadero* helyiségében.) Előadás után tabarin.

Bélrenyhéség-, gyomor- és bélhurut, vakkbélgyulladásra való hajlamosság esetén a természetes »*Ferenc József*« keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasziszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a *Ferenc József* víz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Olcsóbb lett a butor. Általánosan elismert tény, hogy *Krausz Ede* butorkezelése Novisadon több, mint 30 év fennállása alatt mindenkor arra törekedett, hogy vevőinek módot nyújtson ahhoz, hogy azok olcsón és jól vásárolhassanak. A cégnek nagy fáradtság után sikerült 300 masszív, keményfa hálószobát a legjobb kidolgozásban beszerezni és egy ily szép hálószobát, amely 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény és egy toletről áll, *finom valódi rézbutorvasalásokkal*, valamint csiszolt tükör és üvegekkel 4.000 dinárért hoz forgalomba, amit a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett csak örömmel lehet üdvözölni és a céget mindenkinek fígyelmébe ajánljuk.

gon szerémi 157.50 dinár. Bab: 1 vagon bácskai fehér, válogatott 225 dinár. Irányzat: tartott.

A noviszadi értéktőzsde forgalma. Noviszadról jelentik: A noviszadi értéktőzsdén szeptemberben 298 darab értékpapírt 46.905 dinár névértékben és októberben 467 darab értékpapírt 162.800 dinár névértékben forgalmazott.

Csikágói gabonátőzsde, nov. 10. Buza decemberre 150.75, buza májusra 145. Tengeri decemberre 75.25, tengeri májusra 79. Zab decemberre 88.5, zab májusra 43, Rozs decemberre 80.725, rozs májusra 86.625.

Newyorki gabonátőzsde, nov. 11. Buza 173.5—172.875. Tengeri 97.25. Liszt 750—775. Az irányzat búzánál szűrd, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna*: Bezdán 170 (+2), Bogojevó 240 (+10), Vukovár 182 (+2), Noviszad 171 (—4), Zemun 158 (—12), Pančevó 127 (—9), Szmederevó 232 (—11). *Dráva*: Maribor: 134 (+5), Terezinopó, lje 46 (+11), Donji Miholjac 118 (+63), Oszijek 168 (+50). *Száva*: Zagreb 248 (+22), Sisak 590 (+100), Jasenovac 626 (+136), Bród 420 (+170), Mitrovica 254 (+58), Beograd 78 (—7). *Tisza*: Senta 104 (+10), Titel 170 (—6), *Kupa*: Karlovac 450 (—1). *Una*: Novi 230 (+5). *Vrba*: Banja Luka 124 (—). *Bosna*: Doboij 200 (+135). *Drina*: Zvornik 120 (+44). *Morava*: Csuprija 55 (+).

erre gyöngéden galléron ragadja a közelebb esőt, elviszi az ajtóig, gondosan elhelyezi a legfelső lépcsőn, aztán, egy jölrányzattal kirugja. Telitalálat volt. A másik bliccelő, aki szóltanul nézte végig a jelenetet, erre magától odament az ajtóhoz, négykézláb lemászott a lépcsőn és a lépcső legaljába guggolva gögösen rákiáltott a főpincérre:

— Főúr! Fizetni!

A kis öt éves *Oszkár* a mamája mellett szorong a *Palics* felé, haladó villamoson. Egy barátságos bácsi mosolyogva nézgeti, aztán így szól hozzá:

— Milyen dundi lábcskaid vannak fiacskám.

Oszkárka fölényesen legyint.

— Az semmi — mondja — hát még ha a mamáét látná!

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. november 11.

Zürich deviza 9.20.
Budapest deviza 12.62—12.66, valuta 12.52—12.66.
Prága deviza 60.0250—60.6160, valuta 59.70—60.25.
Berlin deviza 7.70—7.74 milliárd márka, valuta 7.40—7.52 milliárd márka.
Bécs deviza 13.54—13.5875.
London deviza 2.74.
Newyork deviza 176.50.

Zürich, nov. 11. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 20675, London 2514 hétnyolcad, Newyork 518 hétnyolcad, Brüsszel 2355, Milánó 2068, Amsterdam 20885, Berlin 123.50, Bécs 73 egynyolcad, Szófia 3.75, Prága 15.375, Varsó 86, Budapest 72.70, Bukarest 2.45.

Zagreb, nov. 11. Zárlat: Páris 225.21—229.21, London 272.97—274.97, Newyork 5645.25—5675.25, Brüsszel 250—260, Amsterdam 2263.25—2283.25, Bécs 791.90—801.90, Prága 166.58—168.58, Budapest 0.0788—0.0798, Genf 224.04—226.044, Zürich 1085.75—1093.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 11. Buza: 8 vgon bácskai 240 dinár, 1½ vagon bácskai 77 kilós, 2%-os 240 dinár, 1 vagon felsőbácskai 76—77 kilós, 2%-os 242.50 dinár, 3 vagon bácskai 77—78 kilós, 2%-os 245 dinár, 3 vagon szerémi 236.50 dinár. Tengeri: 1 vagon bácskai 155 dinár, 4 vagon bánáti 155 dinár, 30 vagon bácskai új, március—áprilisi, Tisza-állomás 134 dinár, 40 vagon bácskai új március—áprilisi Duna-állomás 136 dinár, 2 vagon bánáti 137.50 dinár, 3 va-

ÉRTESÍTÉS

Értesítem a n. é. közönséget, hogy

FÉRFISZABÓ
ÜZLETEMET

Zrinjski trg 9. szám alá helyeztem át

A n. é. közönség szíves pártfogását kérem

MIRNICS BÉLA
férfiszabó

Ügyvédeknek fontos!

HIRDETÉSEKET

a Službene Novine-re

felvesz

„PALLAS“ hirdetőiroda
Subotica, Paja Kujundžića ulica 4.

EHGYOMORRA
SCHMIDTHAUER
VILÁGHÍRŰ
Ismánde
KESERŰVIZE
biztosítja a jó étvágyat, kellemes közérzést és munkakedvet.

A nők kedvelt arckenőcse a
SIMON ARCKRÉM
(CRÈME SIMON)

amely sem nem egész száraz, de nem is zsíros, biztosítja a női arcnak a szépséget, jó színt, üdőséget és frissiséget valamint az arcbőr fehértségét is, úgy a hogy az minden nő a jó és higiénikus 9760—1 készletől megkövetelheti.

SIMON KRÉM, PUDER és SZAPPAN
Parfumerie Simon 59. Fg. St. Martin Paris

NYILTTÉR.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentem, hogy szeretett férjem

Gumpl János
kereskedő

f. hó 10-én reggel, hosszú szenvedés után elhunyt.

Áldassék emléke!

Bajmok, 1925. nov. 11-én.

A megboldogultat gyászolják:

Özv. Gumpl Jánosné neje,
Pucika és Mátyás gyermekei,
valamint nagyszámu rokonsága és barátai.

Értesítés.

„Nada“ kiházasító és „Dar“ születési segélyegyesület tagokat felvesznek. Harambašićeva ulica 25. Jogakadémia mellett.

Kr. 3200/1925.

Stečaj

Raspisujemo stečaj za upravnika električne centrale.

Traži se, da je dotični svršio srednju tehničku školu mašinske i elektrotehničke struke i da ima najmanje 3 godine prakse kod električne centrale i to osobito za visoki napon. Pozna stupa i razumevanje „Dizel“ motora.

U pogledu periva nasa reflektanti stave svoje ponude.

Molbe se mogu uputiti Opštinskom Poglavarsvu u Srbobran i to najdóbe do 1. decembra 1925. god.

Opštinsko Poglavarsvo u Srbobranu, 1. novembra 1925. god.

Živko Stefanović sr. **Mita T. Kačanski sr.**
upravni beležnik. 9753 predsednik opštine.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy fiamnak, ifj. Fodor Jánosnak senki ne hitelezzen, mert adósságaiért felelősséget nem vállalok és azokat nem egyenlítem ki.

Subotica, 1925. november 11.

Fodor János.

9794

Önkéntes árverési hirdetés

A novakanjizai főuccán a piactéren szemben levő **Központi szálloda és vendéglő 1925. évi november hó 15-én a. e. 10 órakor** a helyszínen nyilvános és önkéntes árverésen örökáron eladatik.

Közelebbi feltételek megtudhatók ugyanott **Ehrenfeld** tulajdonosnál.

9792

Jugoszláv, szerb és horvát **NEMZETI-ZASZLÓK**

tiszta gyapjuból, színe nap és víz ellen garántálva van

60 cm. széles	90 cm. hosszú	Din. 45.—
75 " "	120 " "	" 70.—
100 " "	150 " "	" 100.—
120 " "	200 " "	" 150.—

a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve, bárhova, utánvétellel 10 dinárral több, szállít

KLEIN ÉS WINKLER Subotica, Trumbićeva ul. 22.

Egyedárusítók minden városban kerestetnek.

FABRIKA OBUĆE „BOSTON“ A. D.

Beograd, Kr. Aleksandra 162

Azonnali belépésre keres

elsőrendű gyári gépmunkásokat u. m.

Gép—Mckay—CWICKEREKET, ABSATZ-GLASERT és SCHNITTFRÉSERT.

Csakis olyanok jelentkezzenek, személyesen vagy írásbelileg, akik több évi gyakorlatat bírnak.

SZÜCS, SZÖRME-

ÁRUHÁZ

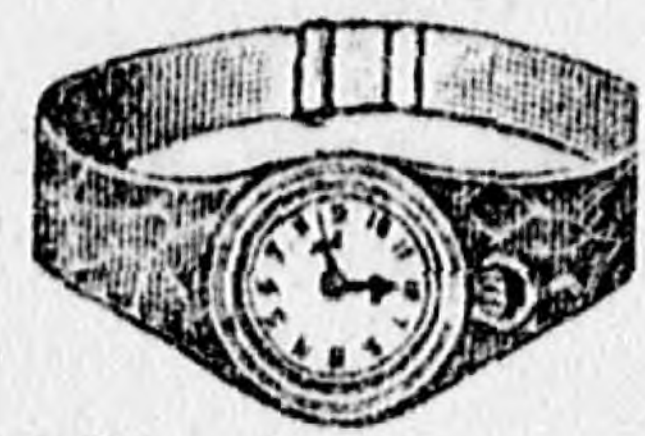
NETTEL és FARKAS

Kr. Petra 27. NOVISAD Telefon 187.

Központ: WIEN

a legnagyobb választék kész női- és férfi szörmekabát, valamint nyers szörmeáruban, a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

NAGYBAN 9432 KICSINYBEN

ÓRAK, ÉKSZEREK,
valamint javítások legolcsóbban
FIEDORNÁL, Jelašićeva ul. 11.

Uj női fodrász reklámairai:

Öndolálás	Din. 10.—
Fejmosás	Din. 10.—
Manikűrözés	Din. 8.—
Hajvágás	Din. 8.—
Hajfestés	Din. 80-140

Samojlo Krnajać
Paja Kujundžića ul. 3.

FRISS KAVIAR
PRÁGAI SONKA
EMMENTHALER
ROQUEFORT

Sugar Manóvál
kapható Subotica

Supr.
FARKAS ANDRÁS
KÁRPITOS - DISZÍTÓ
tapétázási vállalat

SUBOTICA
Cara Dušana ulica 5. szám
Vass Adám mellett
Tanonc felvétetik.

„ARGUS“ Általános **BEOGRAD**
Információsiroda
JUGOSZLÁVIA
LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA

ARGUS megóv kétes követelésektől és veszteségektől
ARGUS összekötéseket szerez vásárlóképes házakkal
ARGUS kiviteli lehetőségeket teremt
ARGUS olcsón, realisan és biztossan vezet inkasszót
ARGUS közli a kiirt állam szállításokat
ARGUS több ezer elszent referenciával rendelkezik

Hiteltudósító előfizetési árak:

10 információ 400 dinár, 25 információ 875 dinár
50 információ 1500 dinár, 100 információ 2500 dinár

Táviratcim: ARGUS—BEOGRAD

I. SUBOTICAI
OROSZ TEJCSARNOK

SUBOTICA, VILSONOVA ULICA 20.

postával és tanítóképzővel szemben

Ajánlja naponta frissen készített legfinomabb és legolcsóbb vajait, tejet, préselt tejfelt és mindenféle sajtokat már 11.— dinártól darabonként.

Hogy mindenki megismerje a **„MILA“ ARCKRÉM**

jóteknony hatását „MILA“ parfümeria megnyitása napján

november hó 15-én

mindenkinek egy tubus „MILA“ arckrémet adunk ingyen amelly az arc üdeségét, finomságát megőrzi és apolja, valamint borotválkozás után a legjobb dezinficáló szer. — Mindenkinek érdeke, hogy a „MILA“ krémet megismerje

Vilsonova ulica 16. — Fazekas ház.

Vojvodinai elsőrendű iparvállalat feltétlenül

gyakorlott gépészt keres

Ajánlatok a lap kiadóhivatalához küldendők.

ELŐNYOMDÁT

modernül felszerelve legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

ELŐNYOMDA BERENDEZÉSI VÁLLALAT (BAČKA)

VEGYE MEG A FENEMLITETT

CÉGNEL AZ ELŐNYOMDÁT SAJÁT ÉRDEKÉBEN

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

géplakatos műhelyemet

saját házamba, Save Tekelije ulica 21. sz. alá helyeztem át.

Szíves pártfogást kér,

Wachtler Mihály, lakatos

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.

Távirateim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinégáru, tömlő és hevederek

PONYVA UJ ES HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

MEGJELENTEK A

Minerva Naptárak

1926-ra

Vajdasági Magyar Naptár

Jézus Szent Szive Naptár

Gazdák Naptára

Petőfi Naptár

Kis Naptár

Minden naptárban kalendárium, római katolikus protestáns és görögkeleti ünnepek, izraelita nap, tár, az ünnepek vörösbetűvel való feltüntetés-katolikus, protestáns és pravoszláv vasárnap szoltárok feltüntetése, a nap kelte és nyugta, a hold kelte és nyugta, a hold járása, megbízható időjósítás, verses százesztendősvéjvendőmondó, az 1926. év csillagászati és kortani jellemzése, az ünnepek dátuma, az állami ünnepek, iskolai szünetek, a nap és holdfogyatkozás, a bolygók és az uralkodó bolygó járásának magyarázata, a névnapok betűsoros jegyzéke, pontos vásári jegyzék. A naptárak színes, mélynyomású, művészi kemény fedőlappal vannak ellátva.

Naptáraink szétküldése csak viszonteladók részére már megkezdődött s a rendeléseket a beérkezés sorrendjében expedialjuk.

SIESSEN MEGRENDELÉST TENNI!

MINERVA NYOMDA R. T.
SUBOTICA

DEUTSCH PÁL és TÁRSA

VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
SUBOTICA, SOKOLSKA ULICA 3.

Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron, saját vagy megadott tervek alapján.

Kérjen ajánlatot. — Irógép és varrógépek javítása külön szakképzett munkaerővel.

6506

Braća Löwy

SUBOTICA
JELAČIĆEVA UL. 5.

Kiskápolnával szemben
Decsy patika mellett

PAPLANOK

Din. **250**

EGY TELJES
FÉRFIÖLTÖNY
MINDENHOZZÁVALÓVAL

Din. **420**

Telepes családok 10/ Kanadába

A kanadai kormánynek néhány száz birtok áll rendelkezésére, amelyeket nagyon kedvező feltételek mellett a jövő tavasszal telepeseknek kiad. Tekintetbe jönnek azok, akik családjukkal ajánlanak kivándorolni és akik tényleg földművelők. Német és magyar családok előnyben. Aki Kanadába szándékozik menni, ingyenesen kap mindennemű felvilágosítást.

Holland-Amerika Linie
Zagreb, Zrinjski trg 8.

A telepünkön levő 2 éves száraz bükk-, gyertyán-, szil-, kőris- és tölgy tűzifa aprítva 40 din. 100 kg.-ként. A pontos súlyért garantálunk. Szeresse be szükségletét míg a készlet tart!!
I-a bükkhasáb tűzifa vagonkéntben 100 q-ként Din. 3000
VUJKOVICS J. és TÁRSA
Skofna Vlatov és Jukićeva-utca sarok. — TELEFON 669. 8632

20 lánc szántóföld
Zsedniken (Nagyfény) sürgősen eladó.

Felvilágosítást ad
Dr. Veréb Gyula
ügyvéd Subotica
I., Šenoe ul. 11.

1 drb. 3000 kg. szekérmérleg

1 drb 1500 kg. sertésmérleg

gazdaságok részére rendkívül kedvező árban azonnal szállítható
J. Sebestyén
mérleggyár Subotica

RÉVAI ADOLF
SUBOTICA
üzletét

Sokolska ul. 2 alá
(volt Gombkötő-utca)
Kunetz-házba helyezte át.
Ajánl: Elsőrendű meszelt, és cementet, legjobb minőségű száraz portmentes portta faszenet és elismert I-a pécs-szabolcsi kétszer mosott kovácszenet
Telefon 551.

NEMZETI ZASZLÓR

minden nagyságban és mennyiségben jutányos áron kaphatók.

MAVRO KLEIN
Subotica, Rudić-ül. 4.
(Zsidó templom mellett)

Jó állapotban levő 2-es sz.

WERTHEIM KASSA
eladó.

Cím: Schmilje hirdető-
házban Novisad, Futoška
ulica 2. szám.

Kéi elsőrangú női fodrász vagy fodrásznő akik hajfestésben és hajfeldolgozásban jártassággal bírnak, jó fizetéssel azonnali felvételmek.
Cím: Weles Albert Novisad, Oslobđenja trg 6.

A kiházasító egyesületek tagjai nálam történő bevásárlásuknál nagy árengedményben részesülnek
Ha nem készpénzért vásárol is, olcsóbb mint bárhol.
EVETOVICS MIKLÓS
rőfősüzlete, SUBOTICA
Paja Kujundžićeva ulica 11. Molczer-ház

Az elegáns hölgyek csak

Les Tissus
AGB

anyagot viselnek és kérnek. Az a cég, amely súlyt helyez jó hírre, okvetlenül kell, hogy raktáron tartsa.

Eladás csak nagyban!

ZAGREB, JELAČIĆEV TRG 20/III. — TELEFON 6—99.

Figyelem! **UJ ÜZLET!** Okkazióárak!

Suboticán, Alekszandrova ulica 9 szám alatt

a huszonötéve fennálló EISLER IZSÓ konfekció áruház fióküzletet nyit, ahol női-, bakfis és gyermekfelöltők, férfi-, fiú- és gyermek-készruhák, női felöltő ujdonságok, esőköpenyek, prémbéléses gazdászkaták, férfi- és fiugyermeköltönyök legmodernebb kivitelben, legolcsóbb áron kaphatók.

JUBILEUM!

JUBILEUMI AJÁNDÉK!

Üzletem negyedszázados fennállása alkalmából minden t. vásárló, aki 1500 dinárért vásárol, értékes jubiláris ajándékot kap.

EISLER IZSÓ SUBOTICA

Főüzlet Barátok temploma mellett. Fióküzlet Alekszandrova ul. 9.

9334

SRPSKA KRUNA SZÁLLODA
ÉTTEREM és KÁVÉHÁZ BEOGRAD

A KALIMEGDÁN FŐBEJÁRATÁNÁL
TELEFON: 420.

A beogradi boulevard legszebb helyén, 80 méter hosszú árnyékos terasz, elsőrangú hazai, BÁCSEKAI és francia-angol konyha. Jugoszláviában elismert elsőrangú italok: sör, bor, pezsgő a legjobban hűtve.
A szálloda, kávéház és étterem, valamint a cukrászda a világhírű szerzett tapasztalatokban és szaktudásban azaz a Halkovits T. fun igazgató vezetése alatt áll.
Minden este a királyi gárdacsoport zenekara hangversenyt. Vasár- és ünnepnapon délelőtt 10 órától délután 1 óráig nagy szahangverseny: mindenkor a karmester személyes vezetése mellett.

A bácskai magyarok találkozó helye.

A személyzet az ország összes nyelveit beszéli.

A szállodában elegáns berendezésű és mérsékelt áru szobák, saját cukrászda, auto-garage fürdőszoba mindenkor a t. utazóközönség rendelkezésére áll.

Pontos, szolid és előzékeny kiszolgálás!

FIGYELEM! **MODERN** FIGYELEM!
ujjonnan renovált étterem és sörcsarnok
„MANJIK”
kifőző ételek és italok. — Figyelmes kiszolgálás.
Legjobb és legolcsóbb étterem.
PANČEVO, VOJVODA PUTNIKA 18.
Estéknént hangverseny.
Igazgató BRÜLL L., a Beograd szálló volt tulajdonosa.

Reichel és Morvay
épület-, mű- és géplakatos műhely, műszaki vállalat
Novisad, Kamenička ulica 28
Elvállal
legolcsóbban minden e szakmába vágó munkát.
Olcsón eladó 70 HP alig használt gőzgép 58 m² és Tischbein kazánnal, 30 HP szivószivó, 24 HP 4 hengeres Saurer motor, 16 HP nyersolajmotor, 8-10 HP „Mille” benzínmotor, 6 HP petróleummotor és több kisebb motor 2-4 HP-ig.
Tanácsokat fizetés nélkül felvesszünk.

LUXUS AUTÓ
„RABA” gyártmány, 6 üléses, 35 P. S. kifogástalan állapotban, új gumikkal, különösen alkalmas autóbussra való átalakításra, eladó.
Silvester Bernold, Novisad Šumadlijska ul. 9541

25 HP új vagy használt nyersolaj vagy szivógáz
DIESELMOTORT
keresek megvételre.
Részletes ajánlatokat ármegjelöléssel „Dieselmotor” jellegre a kiadóba körek.

KORZÓ MOZI

szerdától-vasárnapig
A szezon gyönyörű
ujnonsága
Szentiván éji álom
Grottesk játék W. Shakespeare szindarabja után főszereplők:
Hanna Ralp
Werner Krauss
Eredetizenekisérettel

LIFKA MOZI

Egész héten!
Jugoszláviában először!
Dounglas Fairbanks
Zorro a fekete lovag másodikké alakja bravuros ujdonsága
ROBIN HOOD
(Erdők óriása)
Oroszlánszívű Richárd és Földnélküli János királyok harca a trónért a kereszties hadjáratok idejében 2 rész 11 felvonásban.
Mindkét rész egyszerre.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagabb és almaszövegesen mások. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak feljegyzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések és válaszokhoz válasszunk mellékletet.

Társalkodónői vagy házikisasszonyi állást keres 27 éves teljesen árva leány. A háztartás minden ágában jártas. Ajánlatokat »Arvas« jellegre a kiadóba kér. 9645

5 szobás modern ház melékhelyiségekkel, udvari kétszobás lakással, a főterhez nagyon közel átadható, lakással eladó. — Felvilágosítást nyújt Priesner Rudolf divatárú üzlet, Rudičeva ulica 1. 9800

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

Szerb, német és magyar nyelvből előkészítik mindenféle tanulót. Hegedűsné tanítónő, Frankopanska ul. 43. sz. 9676

Irodistanó 3 évi gyakorlatlaltal, gépirásban jártas, állást keres. Cim a kiadóban. 9669

Moziberendezés olcsón eladó, Bővebbet »Urania« Bioskop, Pačir. 9733

VÉTEL-ELADÁS

Eladó és azonnal átvehető modern ötszobás ház. Cim: Gergics, barátok temploma mellett. 9777

100 darab eredeti olajfestmény

üzletátalakítás miatt beszerzési áron is eladó
Balog Lina cég
Subotica
Naponta friss olasz virág kapható.

A kiházasító egyesületek tagjai

10 százalékkal olcsóbban vásárolhatnak mint bárhol és ingyen esküvői fényképet kapnak
ÁDÁM ÉKSZERESZNÉL SUBOTICA
Rudič ulica 6. — Sugár fűszeres-ház. 9033

Neumann Mór Karadorđev trg 12.

volt
könyv-, zenemű-, „Národ“ kávéház
írószer és Kunetz-féle házba
papirkereskedését helyezte át.

Új cserépkályhák

1600 Din.-től beállításal kaphatók
Átalakításokat jutányos áron elvállal
Takács Mihály
cserépkályhás
Agina ulica 2. szám (Városl. zeneadó mögött)

4 EZER DINÁR EGY HÁLÓSZOBA

mely áll 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény és 1 toleltből masszív keményfából a legjobb kidolgozásban, finom valódi réz butorvasalással, csiszolt tükörrel és üvegekkel.
KRAUSZ EDE butorkereskedés, NOVISAD, Kr. Aleksandra 20.

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, egyszerű, vagyonos körökben diszkrétan közvetíti **Faragó Jenő** irodája, Budapest, Népszínházutca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Félvilágosítás díjtalan. — Személyes megbízatás esetén előleges költség nincs! 9370

LEVELEZÉS

Városi fiatalember falusi magányát mely kislány vidítaná fel leveleivel? Leveleket »Borura derű« jellegre a kiadóba kérek. 9778

Édenkert jellegre levél van a kiadóban. 9790

OLCSÓ ÉS JO HÁZIKENYÉR

Din. 3-75
Orient-kecs karisbad kétszobás, Grahamkenyer gyomor- és cukorbetegségeknél
Mayer Alfréd
villanyerőre berendezett üzemi Subotica, Kakas iskola mellett.

FOGLALKOZÁS

Két kifutófiu felvétetik. Bedő, Senoe ul. 19. 9795

Keresek jobb családból, 14 éves, egészséges fiút néktanoncnak falura, teljes ellátással. Cim a kiadóban. 9788

Tanoncot fizetéssel felvesz Kudlik hangszerész. Subotica Poštanska ul. 8. 9791

Mészáros tökelegény, kizárólag elsőrendű munkakerő azonnal felvétetik. Korhöz hentesület. 9793

Platal hivatalnok

Magabona szakmából, magyar, német és szerb nyelvtudással, gépiró, élelmiszeripari és legelőipari szakmában is, állás keres. Idékre is elment. Szíves megkeresések
"Platal hivatalnok"
jelleg alatt Novisad Postafiók 27. alá kéretnek. 9780

Jugoszlávia nagyobb városában budapesti vásáruagykereskedés külföldi gyártmányainak elhelyezésére képviselőket keres. Válaszokat »Vasárú 1734« jelleg alatt Blockner J. hirdetőirodájában Budapest, IV. Semmelweis-utca 4. kérik. 9797

Önállóan dolgozó idősebb cukrász segédet keresek. Cim a kiadóban. 9745

Szolid nő, ki jól tud főzni, s a finomabb háztartási munkát végzi, állandó otthonias helyet talál ari háznál. Ajánlatokat »Házias« jellegre a kiadóba kérek. 9785

Középkorú periekt szakácsnő ajánkozik urházhoz azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 9799

Hengerfurásokat

vállal bárhol helyszínen a legmodernebb és legrapesebb hengerfurógépekkel
Krausz Gyula
vas-és fémöntvények, V. Bőckerelt Gunduličeva ul. 7. Telefon 329. 3778

Munkáslányok, 14 évesek azonnalra felvétetnek. — Mirtusipar, Miška Prčić ul. 2. 9775

Suche zum sofortigen Eintritt Kinderkneulen für einen 8 und einen 13 jährigen Knaben mit deutschen und serbischen Sprachkenntnissen. Offerte bitte mit Gehaltsansprüchen und Zeugnis kopien an Frau Elisabeth Tábori, Coka, Banat. 9483

Periekt horvát, magyar levelezőt és könyvelőt keresünk. Orient-film D. D. Subotica, Cyril Metod trg 19. 9789

Vas-és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál;
KRAUSZ
VELIKI-BECKKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329. 760

Zsidónő tanyai háztartáshoz gazdasszonyok keresetetik. Herczog László, Szubotica. 9784

Gazdaságba nőtlen gazdaszt keres Herczog László, Szubotica. 9783

Állandó állásra keresek ügyes kiszolgálót rövid-áru szakmában, jó fizetéssel. Cim a kiadóban. 9798

Szőlőgazdaságban jártas és nagyobb szőlőgazdaság vezetésére képes szakképzett és nagyobb gyakorlatlaltal bíró vinéllér, esetleg ispiant keresünk. Eskontna i Pučka Banka D. D. 9773

Működőrius segédet azonnali belépésre keres Molnár János működőrius, Veliki-Beckkereken. 9734

A háztartás minden ágában jártas lelkiismeretes, jóra való keresztény fiatalasszony urházba ajánkozik. Vidékre is elment. Szíves megkeresések Hajdu Sándornéhoz Novisad, Telecski ul. 7. 9757

Józan megbízható iparos, 28 éves, keres pénzbeszedőt vagy chhez hasonló állást. Cim a kiadóban. 9698